

**Uchwała Nr XXII/191/04
Rady Miejskiej Żyrardowa
z dnia 24 czerwca 2004r.**

w sprawie: planu rozwoju lokalnego.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 2 w związku z art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami) uchwała się, co następuje:

§ 1

Zatwierdza się Plan Rozwoju Lokalnego Miasta Żyrardów, stanowiący załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ ŻYRARDOWA

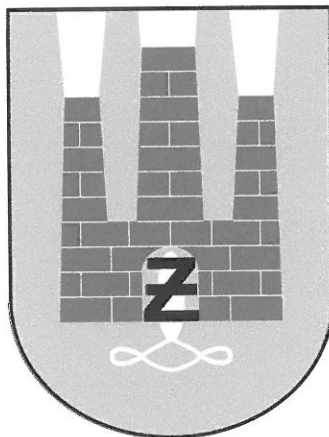

dr. Jerzy Naziębło

Załącznik nr 1

Do uchwały Nr XXII/191/04

Rady Miejskiej Żyrardowa

Z dnia 24 czerwca 2004 roku

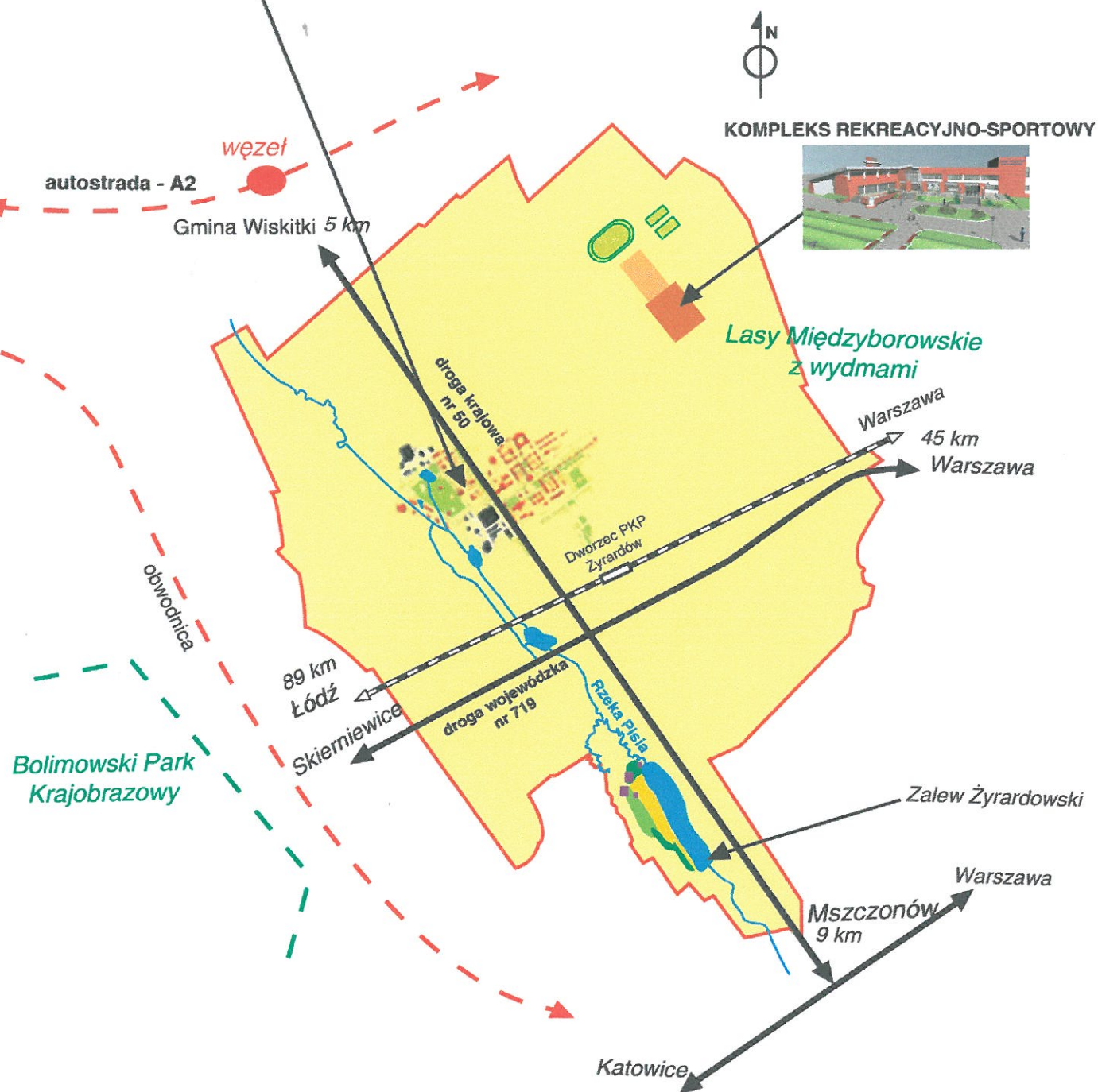
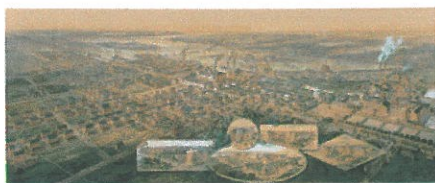

PLAN ROZWOJU LOKALNEGO MIASTA ŻYRARDÓW

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ ŻYRARDOWA**

dr Jerzy Napiętko

ZABYTKOWA OSADA FABRYCZNA

MIASTO ŻYRARDÓW

Spis treści:

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	5	VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO	55
II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU	5	VII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006	57
1) analiza	5	VIII. SYSTEM WDRAŻANIA	63
a) położenie, powierzchnia, ludność,	5	IX. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ	65
b) środowisko przyrodnicze,	6		
c) turystyka	6		
d) zagospodarowanie przestrzenne:	8		
→ Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego	8		
→ stan obiektów dziedzictwa kulturowego	8		
→ Infrastruktura techniczna	9		
▪ Telekomunikacja	9		
▪ Drogi	9		
▪ Energetyka	12		
▪ Gazyfikacja	13		
▪ Ciepłownictwo	13		
▪ Wodociągi	16		
▪ Kanalizacja deszczowa	18		
▪ Kanalizacja sanitarna	19		
▪ Gospodarka odpadami	20		
▪ Komunikacja samochodowa	22		
→ Własność nieruchomości	23		
e) gospodarka	25		
f) sfera społeczna	29		
→ Sytuacja demograficzna	29		
→ Informacja o sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2003r.	31		
→ Warunki i jakość życia mieszkańców, grupy wymagające wsparcia, problemy sfery społecznej	32		
→ Bezpieczeństwo	36		
→ Identyfikacja problemów	38		
III. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE ..	39		
IV . REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW	41		
V. POWIĄZANIE PLANU Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU /WOJEWÓDZTWA	50		

I. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Plan Rozwoju Lokalnego jest jednym z elementów planowania strategicznego w gminie. Będzie on obejmował obszar całego Miasta, w jego granicach administracyjnych. Czas realizacji planu przewidziany jest, zgodnie z okresami programowania funduszy strukturalnych, na dwa podokresy, lata 2004-2006, 2007-2013 oraz 2014-2020. Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem o charakterze otwartym, oznacza to, że będzie aktualizowany w trakcie pojawiania się nowych uwarunkowań działania i możliwości zewnętrznych i wewnętrznych.

II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA NA OBSZARZE OBJĘTYM WDRAŻANIEM PLANU

1) analiza

a) położenie, powierzchnia, ludność,

Miasto Żyrardów administracyjnie wchodzi w skład województwa mazowieckiego. Położone jest w obszarze obejmującym tereny gmin zakwalifikowanych do aglomeracji warszawskiej, w tzw. paśmie łódzko –warszawskim, wskazanym jako obszar dwubiegunowej aglomeracji Warszawy i Łodzi.

Przez miasto przebiegają główne drogi:

- Droga krajowa nr 50 Sochaczew – Grójec
- Droga wojewódzka nr 719 Warszawa - Łódź przez Skierniewice

które zapewniają zewnętrzne połączenie komunikacyjne Miasta. Wchodzą one w skład podstawowego układu komunikacyjnego województwa.

Ponadto w odległości 9 km przebiega trasa szybkiego ruchu Warszawa – Katowice. A w odległości 5 km w stronę północną planowany jest przebieg autostrady A2. W latach 2006-2008 planowana jest budowa obwodnicy Miasta Żyrardów w ciągu drogi krajowej nr 50.

Przez Żyrardów przechodzi linia kolej warszawsko – wiedeńskiej na trasie Warszawa – Łódź.

Odległość Żyrardowa od Warszawy wynosi 45 km, a od Łodzi 89 km.

Miasto Żyrardów zajmuje powierzchnię 1435 ha. Liczba mieszkańców wynosi ok. 42 tys. Miasto charakteryzuje się wysokim stopniem urbanizacji oraz wysokim wskaźnikiem zaludnienia wynoszącym 2968 mieszkańców na 1 km².

b) środowisko przyrodnicze,

Żyrardów pod względem geograficznym (wg. podziału morfologicznego J. Kondrackiego) położony jest w obrębie Równiny łowicko – błońskiej wchodzącej w skład większej jednostki morfologicznej zwanej Kotliną Warszawską.

Miasto położone jest w dolinie rzeki Pisi i wpadającej do niej Okrzeży. Po zachodniej stronie granicy miasto otoczone jest lasami, które stykają się z terenami Bolimowskiego Parku Krajobrazowego.

Lasy w obrębie Miasta występują w kilku kompleksach. Poza większym obszarem lasu występującym w południowo – zachodniej części Miasta, drugim co do wielkości terenem leśnym są lasy położone w sąsiedztwie terenów leśnych Międzyborowa. Lasy są lasami glebochronnymi, utrwalającymi piaski wydymowe.

Na terenie Miasta znajdują się wartościowe pod względem przyrodniczym kompleksy zieleni parkowej, z których na szczególną uwagę zasługuje zabytkowy zespół parkowy, tzw. Park Dittricha, na terenie którego rośnie 9 z 19 występujących na terenie Miasta pomników przyrody.

Pozostała zielen w mieście, aczkolwiek liczna, wymaga właściwej konserwacji i zagospodarowania, którą miasto będzie realizować w ramach Lokalnego Programu Ochrony Środowiska, przyjętego na lata 1997-2010. Na terenie Miasta, wzdłuż biegu rzeki Pisi, wybudowano cztery zbiorniki retencyjne dla potrzeb przemysłowych, z których jeden, tzw. Zalew Żyrardowski przystosowany został na potrzeby rekreacyjne. Powierzchnia lustra wody Zalewu Żyrardowskiego przekracza 14 ha, wokół zalewu Miasto dysponuje własnymi terenami o powierzchni około 12 ha.

c) turystyka

Żyrardów na dzień dzisiejszy nie jest miastem turystycznym uwzględniając warunki i możliwości obsługi ruchu turystycznego. Brak jest odpowiedniej ilości miejsc noclegowych oraz obiektów gastronomicznych.

Z informacji zebranych na potrzeby tego opracowania od przedstawicieli środowiska (biuro podróży, oddział PTTK) wynika, iż łączna liczba osób, które jako członkowie grup zorganizowanych odwiedzili Żyrardów w 2003 r. wyniosła 2.600. Z tego:

- 2.000 to wycieczki szkolne obsługiwane przez przewodników PTTK.
- 500 to wycieczki grup emerytów
- 100 to wycieczki z zakładów pracy

Wnioski z analizy istniejącego zagospodarowania przestrzennego Miasta i jego otoczenia oraz planowane w najbliższych latach przedsięwzięcia inwestycyjne wskazują, iż Żyrardów posiada niezbędny potencjał, który może być wykorzystany do rozwoju turystyki, a w szczególności tzw. turystyki miejskiej. Można ją podzielić na:

- turystykę kulturalową (zwiedzanie zabytków, imprezy kulturalne itp.)
- turystykę rekreacyjną (korzystanie z obiektów sportowo – rekreacyjnych i imprezy rekreacyjne)
- turystykę konferencyjną (organizowanie konferencji, seminariów itp.)

Na potencjał Miasta składają się:

1. Dogodna dostępność komunikacyjna
 2. Istniejąca i zachowana prawie w całości zabytkowa Osada Fabryczna z XIX wieku wraz z zabytkowym Parkiem Ditticha
 3. Istniejące kompleksy sportowo – rekreacyjne w północnej dzielnicy mieszkaniowej i na os. Żeromskiego
 4. Zalew wodny o powierzchni 14 ha
 5. Bezpośrednie sąsiedztwo z kompleksami leśnymi Bolimowskiego Parku Krajobrazowego, lasami z piaszczystymi wydmiami Międzyborowa oraz lasami radziejowieckimi
 6. Istniejące możliwości lokalowe do organizacji konferencji, seminariów i szkoleń
- Oraz planowane do realizacji inwestycje:
1. Budowa krytej pływalni z kąpielnią i sztucznym lodowiskiem
 2. Budowa kompleksu basenów odkrytych na os. Żeromskiego
 3. Zagospodarowanie 12 ha terenów wokół zalewu na cele rekreacyjno – wypoczynkowe z miejscami noclegowymi i gastronomią
 4. Rewaloryzacja zabytkowej Osady Fabrycznej z adaptacją obiektów na potrzeby turystyki

Realizacja tych zamierzeń umożliwi utworzenie nowych miejsc pracy dla mieszkańców Miasta w tym nowym dla Żyrardowa sektorze usług.

d) zagospodarowanie przestrzenne:

→ Uwarunkowania ochrony środowiska naturalnego

Z raportów o stanie środowiska Miasta, sporządzonych w latach 1995 i 1996 wynika, że stan środowiska naturalnego w mieście jest względnie dobry. Niemniej jednak, analogicznie do procesu planowania przestrzennego, który jest procesem ciągłym, prowadzone są działania na rzecz poprawy środowiska naturalnego, zarówno poprzez przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym, jak i samą edukację ekologiczną mieszkańców Żyrardowa.

W ostatnich latach daje się zauważyć znaczną poprawę stanu środowiska naturalnego, do której głównie przyczyniły się działania inwestycyjne w zakresie poprawy i rozbudowy infrastruktury technicznej Miasta, zmniejszanie emisji zanieczyszczeń do środowiska wprowadzanych przez zakłady pracy (które ogłosiły swoją upadłość), a także unormowania prawne, bardziej rygorystyczne, nawiązujące do standardów europejskich.

→ stan obiektów dziedzictwa kulturowego

W mieście znajduje się 171 obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Przeważającą ich część stanowią wielorodzinne domy mieszkalne dla robotników, majstrów oraz kadry zarządzającej ówczesną XIX - wieczną fabryką Inu.

Poza nimi zachowała się większość obiektów przemysłowych dawnej fabryki, której rozwój dał początek powstania kompleksowo zaprojektowanej Osady Fabrycznej.

Zaprojektowano i wybudowano szereg obiektów socjalnych i placówek kulturalnych, takich jak: szpital, ochronka dla dzieci, przytułek dla osób starszych, kąpielisko, pralnia, resursa dla urzędników fabryki, cztery szkoły, sala gimnastyczna, biblioteka, dom ludowy, wille reprezentacyjne właścicieli, szkoła tkacka oraz dwa kościoły katolickie i jeden ewangelicki.

Zachowana do dziś Osada Fabryczna stanowi unikatowy w skali europejskiej przykład XIX – wiecznej myśli urbanistycznej – architektonicznej. Z ocen i przeglądów stanu technicznego obiektów zabytkowych, przeprowadzonych na etapie sporządzania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Żyrardowa w roku 1999 wynika, że stan techniczny większości obiektów zabytkowych należy ocenić jako zły. Bez podjęcia szybkich działań w zakresie remontów konserwatorskich proces degradacji zabytkowej tkanki będzie się pogłębiał, powodując znaczny wzrost nakładów niezbędnych na odtworzenie wartości historycznych obiektów dziedzictwa kulturowego.

Zamierzona jest poprawa stanu technicznego tego obszaru w oparciu o realizację uchwalonego w mieście marcu 2004 roku Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardów.

→ Infrastruktura techniczna

Miasto Żyrardów wyposażone jest w kompleks infrastruktury technicznej realizowanej sukcesywnie na przestrzeni ostatnich 40 lat. Infrastruktura ta w zasadzie spełnia w niezbędnym zakresie funkcje gwarantujące prawidłowe funkcjonowanie organizmu miejskiego. Dotyczy to szczególnie źródeł zaopatrzenia w wodę, energię ciepłą, energię elektryczną i magistrale przesyłowe. Niezbędna jest natomiast jej ekologizacja, racjonalizacja i zlikwidowanie białych plam w zakresie uzbrojenia terenu.

▪ Telekomunikacja

Żyrardów posiada obecnie centralę telefoniczną obsługującą Żyrardów oraz takie gminy jak: Baranów, Jaktorów, Mszczonów, Radziejowice, Wiskitki i Żabia Wola.

Długość sieci kablowej w Żyrardowie wynosi 449 km w tym:

- sieć kablowa podziemna - 322 km
- sieć kablowa napowietrzna - 115 km
- sieć kablowa światłowodowa - 12 km

Miasto Żyrardów ma połączenie automatyczne z innymi miejscowościami województwa, Miastami wojewódzkimi i z zagranicą.

▪ Drogi

Miasto Żyrardów posiada na swoim terenie 105,5 km dróg o łącznej powierzchni jezdni 742,7 tys. m². W ogólnej długości dróg gminnych, wynoszącej 86,3 km, drogi o nawierzchni gruntowej stanowią 54%, podczas gdy w roku 1997 stanowiły 66%. W ostatnich siedmiu latach zostało utwardzonych ok. 11,3 km dróg gminnych.

Stan techniczny dróg /stan na koniec 2003 roku/

Kategoria drogi	Długość dróg	Stan techniczny drogi					
		dobry			przeciętny		
		km	tys. m ²	km	tys. m ²	km	tys. m ²
Drogi ogółem, w tym:	km	105,5	148,5	11,7	82	74,3	512,2
- krajowe		5,2	48,6				
- wojewódzkie		3,4	23,6			0,4	3,1
- powiatowe		10,6		1,6	13	9	73,3
- gminne, w tym		86,3	11,3	76,3	10,1	69	64,9
• utwardzone		39,6	11,3	76,3	5,1	38,4	23,2
• gruntowe		46,7			5,0	30,6	41,7
							255

Uwaga:

Powyższy wykaz nie uwzględnia dróg powstałych z podziału nieruchomości zgodnie z miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, a które nie posiadają nadanej kategorii drogi gminnej i stanowią pasy drogowe nieurządzone.

Z ogólnej ilości dróg o nawierzchni utwardzonej w Żyrardowie, drogi o nawierzchni dobrej stanowią 33%, drogi o nawierzchni przeciętnej 11%, a drogi o nawierzchni złej 56%.

Opis stanu technicznego dróg

A. Drogi Krajowe

Przez Żyrardów, ulicami 1-go Maja i Mickiewicza przebiega droga krajowa nr „50”, która obecnie jest w końcowej fazie modernizacji. Planowany termin zakończenia robót przewiduje się w połowie 2004 r. Po zakończeniu modernizacji stan drogi krajowej w mieście należy określić jako dobry.

B. Drogi Wojewódzkie

W roku 2000 został wykonany remont nawierzchni jezdni ulicy Jaktorowskiej, stanowiącej fragment drogi wojewódzkiej nr „719” w mieście, który znacznie poprawił stan techniczny tej drogi. Nieco gorszy jest stan nawierzchni jezdni ulicy Reymonta, której ostatni remont został wykonany w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych. Pilnej poprawy wymaga fragment jezdni ulicy Reymonta na odcinku od ulicy Mickiewicza do wysokości mostu na rzece Pisi

Gagolinie, a także ciągi chodnikowe w ulicach Jaktorowskiej i Reymonta wraz z odwodnieniem. Konieczne jest również zainstalowanie sygnalizacji świetlnej umożliwiającej bezpieczne przejścia pieszych przez te ulice.

C. Drogi Powiatowe

Stan techniczny dróg powiatowych w mieście, do których zalicza się 11 ulic stanowiących główne ciągi komunikacyjne Miasta, należy określić jako najgorszy ze wszystkich dróg.

Od wielu już lat nie są prowadzone żadne zabiegi remontowe na tych drogach. Ocenia się, że 85% długości tych dróg ma zły stan nawierzchni, jedynie ok. 15% ich długości jest w stanie przeciętnym. Podstawowe zabiegi utrzymaniowe sprowadzają się do napraw cząstkowych nawierzchni bitumicznych jezdni oraz betonowych nawierzchni chodników. Przy dalszym zachowaniu takiego poziomu utrzymania tych dróg należy liczyć się z narastającą degradacją ich nawierzchni i znacznym pogorszeniem bezpieczeństwa ruchu ich użytkowników.

D. Drogi Gminne

Drogi gminne stanowią 82% wszystkich dróg w mieście i są największą grupą ulic miejskich. Jedynie 46% z nich posiada nawierzchnie utwardzone, pozostałe 54% posiada nawierzchnie gruntowe. Większość nawierzchni utwardzonej bo aż 70% to nawierzchnie bitumiczne. Pozostałe nawierzchnie to nawierzchnie z kostki betonowej. Szacuje się, że 59% długości tych dróg ma zły stan techniczny nawierzchni i wymaga szybkich zabiegów remontowych. Ok. 29% długości dróg posiada nawierzchnie o stanie dobrym i są to ulice po wykonanych w ostatnich 10 latach remontach. Pozostałe ulice posiadają nawierzchnie w stanie przeciętnym (ok. 12%). Aktualny stan dróg utwardzonych wymaga zwiększenia nakładów na ich remonty w celu powstrzymania dalszego pogarszania się ich stanu. Stan nawierzchni dróg gruntowych zależy w znacznym stopniu od warunków atmosferycznych i ulega ciągłym zmianom w ciągu roku. Ogólnie należy przyjąć, że w okresie wiosenno-jesiennym ok. 89% długości tych dróg posiada złą nawierzchnię i wymaga natychmiastowych zabiegów utrzymaniowych po poprawie warunków atmosferycznych. W miejscach o najgorszym stanie nawierzchni stosuje się powierzchniowe ulepszanie nawierzchni gruntowej za pomocą mieszanki betonowej wbudowywanej w drogę. Trwałość tak ulepszonej nawierzchni jest znacznie większa niż nawierzchni gruntowej, ale wymaga poprawy w zakresie okresowego wytrąwywania drogi.

■ Energetyka

Istniejący system elektroenergetyczny składa się z następujących sieci elektroenergetycznych:

- sieć wysokiego napięcia (WN) 110 kV
- sieć średniego napięcia (SN) 15 kV
- sieć niskiego napięcia (nn) 380/220 V

Miasto zasilane jest dwustronnie z systemu sieci 110 kV liniami 110 kV z kierunku Mszczonowa i Sochaczewa. Linie te zasilają dwie stacje transformatorowe 110/15 kV, tzw. główne punkty zasilające (GPZ):

- GPZ Żyrardów zlokalizowany jest w południowej części Miasta,
- GPZ Bielnik zlokalizowany w północnej części Miasta.

Oba GPZ-ty po stronie 110 kV wyposażone są w układ H.

W GPZ Żyrardów zainstalowane są dwa transformatory 110/15 kV o mocy po 25 MVA, a w GPZ Bielnik dwa transformatory 110/15 kV o mocy po 16 MVA. Łączna moc zainstalowana w transformatorach 110/15 kV w obu GPZ-ach wynosi: $2 \times 25 \text{ MVA} + 2 \times 16 \text{ MVA} = 82 \text{ MVA}$.

Z rozdzielni 15 kV GPZ-ów zasilana jest sieć rozdzielcza 15 kV. Sieć rozdzielcza 15 kV na znacznym obszarze Miasta pracuje w układzie pierścieniowym, co umożliwia dwustronne zasilanie stacji transformatorowych 15/0,4 kV.

Na peryferiach Miasta część stacji transformatorowych 15/0,4 kV zasilana jest promieniowo (jednostronnie). Łączna długość sieci 15 kV na terenie Miasta wynosi około 50 km, w tym:

- linie kablowe około 30 km
- linie napowietrzne około 20 km

W liniach kablowych przeważa przekrój 120 mm², a w liniach napowietrznych przekrój 35 mm² (AF135).

Łączna liczba stacji (punktów) transformatorowych zasilających sieć niskiego napięcia w mieście wynosi 112. Przeważają moce transformatorów 400 kVA i 250 kVA. Ponadto w mieście istnieje około 30 stacji transformatorowych „abonementów”, zasilających odbiorców na SN (15 kV).

Ze stacji 110/15 kV (GPZ – Żyrardów i GPZ – Bielnik) oprócz odbiorców Miasta Żyrardowa zasilani są liniami 15 kV odbiorcy gmin sąsiednich oraz trakcja PKP.

Miasto w latach 2001-2002 dokonało modernizacji oświetlenia ulicznego.

▪ Gazyfikacja

Obecnie miasto zasilane jest gazem ziemnym wysokometanowym (GZ-50) odgałęzieniem Dn 100/PN 3,2 MPa o długości ok. 10,6 km od gazociągu Mory - Piotrków Trybunalski Dn 250 (modernizowanym w ostatnich latach na Dn 400 / PN 6,3 MPa). Żyrdów pobiera gaz za pośrednictwem stacji redukcji - pomiarowej I° (SR - I°/I) o przepustowości 6 000 Nm³/h zlokalizowanej przy ul. Mickiewicza. Ze stacji tej zasilana jest sieć średniego ciśnienia i stacje redukcyjne II°. Na terenie Miasta są dwie stacje II°, zasilające sieć gazową niskiego ciśnienia 25 hPa:

- SR - II°/1 - zasilająca osiedle Piękną o przepustowości 600 Nm³/h
- SR - II°/2 - zasilająca osiedle Teklin I o przepustowości 600 Nm³/h.

Na terenie Grodziskich Zakładów Farmaceutycznych „POLFA” znajduje się obecnie nieczynna stacja redukcji-pomiarowa II° o wydajności 60 Nm³/h.

Istniejące rezerwy stacji redukcyjnych pozwalają zaspokoić aktualne potrzeby komunalne Miasta.

Miasto jest zgazyfikowane siecią gazociągów niskiego i średniego ciśnienia doprowadzających gaz do odbiorców bytowo-komunalnych. Z gazu korzysta w granicach administracyjnych Miasta ok. 9 600 odbiorców. Do sieci gazowej w Żyrdowie podłączone jest ok. 38 % budynków mieszkalnych. Południowo-zachodnia część Miasta jest zgazyfikowana prawie w 100% za pomocą istniejącej sieci rozdzielczej średniego ciśnienia.

Na terenie Żyrdowa jest około 62 km gazociągów średniego ciśnienia i około 6 km gazociągu niskiego ciśnienia (w tym 63 km to gazociągi stalowe i 5 km gazociągi z PE).

▪ Ciepłownictwo

Miasto Żyrdów zasilane jest w ciepło głównie z miejskiego systemu ciepłowniczego, którego właścicielem i eksploatatorem jest 100% spółka miejska - Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „Żyrdów” spółka z o.o. oraz parowego systemu ciepłego wykorzystującego parę ze źródła prywatnego Zakładu VT ENERGO przy ul. Okrzei 54. PEC jest właścicielem Ciepłowni Miejskiej i lokalnego źródła ciepła przy ulicy 1 Maja 82, sieci ciepłowniczej, węzłów cieplnych oraz zajmuje się jednocześnie dystrybucją ciepła wytworzonego w swoich źródłach, jak i w Elektrociepłowni VT ENERGO.

Ponadto na terenie Miasta znajduje się szereg indywidualnych źródeł ciepła zaopatrujących różnych odbiorców, są to kotłownie węglowe, gazowe, olejowe, piece c.o. oraz w niewielkim

zakresie ogrzewanie elektryczne.

- **Ciepłownia Miejska ul. Jodłowskiego** (właściciel i operator PEC) - łączna moc zainstalowana 46,52 MW. Wyposażona jest ona w 4 kotły WR10-011-012 o mocy znamionowej każdy - 11,63 MW. Średnia osiągalna sprawność kotłów wynosi 72%. Spalany paliwem jest węgiel o wartości opałowej od 20,5 do 23,5 MJ/kg. Ciepłownia pracuje w sezonie grzewczym i w okresie letnim, zasilając 20 węzłów grupowych i 114 węzłów indywidualnych zlokalizowanych na północno-wschodnim terenie Miasta do ul. I-ego Maja.

W 2002 r. moc zamówiona na potrzeby c.o. i c.w.g. z CM wynosiła 30,3691 MW, a produkcja energii cieplnej 256204 GJ/rok. W 2003 roku moc zamówiona nieznacznie wzrosła do 31,65 MW. Obciążenie w lecie wynosi ok. 5 MW.

Stan techniczny podstawowych urządzeń wytwórczych w kotłowni jest dobry, zakres modernizacji kotłów przeprowadzanych w ostatnich latach dotyczył:

- zamontowania przetwornic częstotliwości do napędów wentylatorów ciągu spalin kotłów (K1 - K4)
- zamontowania przetwornic częstotliwości do napędów wentylatorów podmuchu kotłów (K1 - K4)
- zamontowania przetwornic częstotliwości do napędu rusztu kotłów (K1 - K4)
- montażu automatycznej stacji uzdatniania wody
- montażu elektronicznej wagi samochodowej firmy Schenck o nośności 60 t
- montażu rotacyjnego podajnika mialu węglowego przy kotle nr 3
- **Kotłownia lokalna ul. I-ego Maja 82** wyposażona w nowoczesne kotły 2xPAROMAT-TRIPLEX VISSMAN opalane olejem opalowym lekkim EKOTERM.

Zainstalowana moc w kotłowni 0,92 MW, sprawność ok. 86 %. Temperatura wody zasilającej

- 90 ° C, powrotnej - 70° C, maksymalny przepływ wody sieciowej - 60 t/h. Wielkość zamówionej mocy w 2003r. wynosi 0,6776 MW. Stan techniczny źródła bardzo dobry. W roku 2003 kotłownia została przystosowana do spalania oleju półciężkiego.

- **Źródło zakładu VT ENERGO** (była elektrociepłownia zakładów Inniarskich) - zainstalowane są trzy kotły typu OR32/F zmodyfikowane w połowie lat osiemdziesiątych. Są to kotły parowe, z rusztem mechanicznym, opalane miałem węglowym. W roku 2003 zdemontowano turbozespół o mocy ok. 9,3 MW z powodu niskiego odbioru pary uniemożliwiającego jego bezpieczną eksploatację. Na terenie elektrociepłowni znajduje się wymiennikownia dla potrzeb produkcji wody gorącej do sieci ciepłowniczej PEC. Moc zamówiona przez odbiorców z tego źródła ciepła wynosi łącznie 13,9143 MW w wodzie

gorącej. Średnia osiągalna sprawność kotłów parowych wynosi ok. 60-70% i zależy od stopnia obciążenia źródła.

- **Kotłownie przedsiębiorstwa Geotermia Mazowiecka** - dwie kotłownie gazowe o mocy 1,5 MW na osiedlu „Piękna” i 0,9 MW na osiedlu „Spokojna”. Dostarczają ciepło na centralne ogrzewanie i ciepłą wodę użytkową do odbiorców Spółdzielni Mieszkaniowej „Pragnienie”. Powyższe obiekty, zostały wybudowane w ostatnim czasie i należą do przedsiębiorstwa energetycznego „Geotermia Mazowiecka”.

- **Pozostałe źródła ciepła** - poza wyżej wymienionymi źródłami ciepła zasilającymi główne i lokalne systemy ciepłownicze na terenie Miasta istnieje szereg kotłowni pracujących jako samodzielne źródła ciepła w obiektach przemysłowych, użyteczności publicznej i działalności gospodarczej. Do większych odbiorców posiadających własne kotłownie gazowe lub olejowe należą: szpital, POLMOS Żyrardów spółka z o.o., Thomson oraz Fabryka WYROBÓW Liniowych spółka z o.o..

Łączne zapotrzebowanie mocy cieplnej w wodzie i w parze w podziale na czynniki energetyczne podano w tabeli.

Struktura zapotrzebowania ciepła.

	Źródła ciepła, czynnik energetyczny	Zapotrzebowanie mocy cieplnej /MW/
1	Czynnik cieplny woda	
1.1	Miejski system ciepłiny (węgiel)	46,0
	w tym:	
	Ciepłownia Miejska	32,0
	Moc zamówiona (XII.2002r.) w źródle VT ENERGO (dawna EC)	14,0
1.2	Źródła węglowe	
	kotłownie indywidualne, piece	55,0
	gaz	20,0
	olej	6,0
	energia elektryczna	3,0
	Razem ok.	130,0
2	Czynnik ciepła para z sieci parowej	10,0
	para ze źródeł własnych	6,0
	Ogółem miasto ok.	146,0

Podane wielkości obejmują zapotrzebowanie na ogrzewanie, ciepłą wodę użytkową oraz technologię w przemyśle i usługach.

Miejski system ciepłiny pokrywa ok. 35 % potrzebnej mocy cieplnej w wodzie na terenie Żyrardowa. Duży jest udział węgla w rozproszonych, indywidualnych źródłach ciepła, które są źródłami uciążliwej tzw. niskiej emisji. Udział ciepła z tych kotłowni małe głównie na rzecz kotłowni zasilanych gazem.

Zapotrzebowanie pary wynosi obecnie ok. 10 MW, co jest wynikiem znacznego spadku zapotrzebowania przez zakłady Iniańskie oraz odłączenia się szpitala i Polmosu Żyrardów.

▪ **Wodociągi**

Miasto Żyrardów posiada zatwierdzone zasoby wodne w ilości 996 m³/h z ujęć Sokule oraz Feliksów.

Obecnie miasto zaopatrywane jest w wodę z ujęcia w lesie sokulskim, którego właścicielem jest 100% spółka miejska Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Żyrardów spółka z o.o.. Ujęcie na uregulowany stan formalno-prawny (aktualne pozwolenie wodno - prawne). Ujęcie wód podziemnych Sokule pozwala obecnie na pełne zaspokojenie zapotrzebowania Miasta w wodę. Po rekonstrukcji przeprowadzonej w 1995 r. w skład ujęcia wchodziły trzy studnie podstawowe oraz jedna rezerwowa. Woda dostarczana mieszkańcom Żyrardowa odpowiada warunkom określonym z rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 19 listopada 2002 r.

Wyniki badań fizykochemicznych wody podawanej do sieci:

Lp	Oznaczenie	Jednostka	Wynik	Najwyższa dopuszczalna
1	M tność	mg/dm ³	0,5	1
2	Barwa	mg/dm ³	3,0	15
3	Zapach	-	akcept.	akcept.
4	Odczyn	pH	7,65	6,5-9,5
5	Twardość ogólna (CaCO ₃)	mg/dm ³	205,41	60-500
6	Azot amonowy	mg/dm ³ NH ₄	0,27	0,5
7	Azot azotanowy	mg/dm ³ NO ₃	poniżej 0,003	0,5
8	Azot azotanowy	mg/dm ³ NO ₃	poniżej 0,1	50
9	Utlenialność z KMnO ₄	mg/dm ³	2,33	5,0
10	Żelazo	mg/dm ³	0,07	0,2
11	Mangan	mg/dm ³	poniżej 0,02	0,05
12	Chlorki	mg/dm ³	4,79	250
13	Fluorki	mg/dm ³	0,1	1,5

Wyniki mikrobiologiczne badań wody podawanej do sieci:

Lp.	Oznaczenie	Jednostka	Wynik	Najwyższa dopuszczalna zawartość
1	Ogólna liczba bakterii na agarze w 1 ml wody w temp. 22°C, czas inkubacji 72h	szt.	poniżej 1	100
2	Ogólna liczba bakterii na agarze w 1 ml wody w temp. 37°C, czas inkubacji 24h	szt.	2	20
3	Ogólna liczba bakterii grupy coli w 100 ml wody w temp. 37°C, czas inkubacji 24h	szt.	0	0
4	Ogólna liczba bakterii grupy coli typu kałowego w 100 ml wody w temp. 44°C, czas inkubacji 24h	szt.	0	0
5	Liczba enterokoków (paciorkowce kałowe) w 100 ml wody w temp. 37°C, czas inkubacji 24h	szt.	0	0
6	Liczba beztlenowców redukujących siarczyn (clostridia) w 100 ml wody w temp. 37°C, czas inkubacji 24h	szt.	0	0

Ujęcie wody Feliksów stanowi potencjalną rezerwę w zakresie zaopatrzenia Miasta w wodę. Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane dotyczące miejskiego systemu zaopatrzenia w wodę:

Lp	Wyszczególnienie	Stan istniejący		Stan planowany		
		1998	2001	2003	2005	2007
1	Dobowa zdolność produkcyjna czynnych	12000	12000	12000	12000	12000
2	Długość czynnej sieci magistralnej [km]	10,6	10,6	10,6	10,6	10,6
	Długość czynnej sieci rozdzielczej ulicznej [km]	70,0	74,2	78,2	79,1	84,0
4	Długość połączeń prowadzących do budynków i innych obiektów	43,0	48,5	52,4	53,4	56,0
5	Woda dostarczona odbiorcom [tys. m ³]	1897,3	1777,6	1696,6	1700,0	1725,0
						1800,0

Właścicielem systemu miejskich sieci wodociagowych jest PGK. Stan techniczny sieci jest zadowalający. Prace konserwacyjne polegają głównie na usuwaniu występujących awarii

i bieżących naprawach urządzeń. Kryzys budownictwa mieszkaniowego, głównie wielorodzinnego, wpłynął na zmniejszenie tempa rozbudowy sieci wodociagowych oraz przyłączy. Sukcesywne prace związane z montażem wodomierzy głównych oraz wodomierzy w lokalach budynków wielorodzinnych, degradacja przemysłu wpłynęły na zmniejszenie sprzedaży wody odbiorcom.

■ Kanalizacja deszczowa

Miasto posiada wydzieloną sieć kanalizacji deszczowej, odbierającą wody opadowe głównie z powierzchni utwardzonych, gdzie zlokalizowane są wpusty uliczne. Ze studzienek wpuściowych przykanalikami ścieki doprowadzane są do kolektorów. Kolektory odprowadzają ścieki do odbiorników. Wiele regionów Miasta nie posiada podziemnego systemu odprowadzania ścieków, a wody opadowe odprowadzane są rowami otwartymi.

Należy zauważyć, że do zorganizowanego systemu kanalizacyjnego odprowadzane są również wody opadowe z dachów, powierzchni posesji, ulic nieutwardzonych, terenów zielonych.

Sieć kanalizacji deszczowej zbudowana jest z rur o zróżnicowanych średnicach od Ø150 do Ø1000. Łączna długość tej sieci wynosi 36 810,5 mb.

Wyloty kolektorów do odbiorników są w bardzo różnym stanie technicznym. W większości przypadków wyloty są obudowane konstrukcją monolityczną żelbetową lub ceglana.

Razem jest 55 szt. wylotów kanalizacji deszczowej, z tego do:

- rzeki Pisi - Gagoliny - 22 szt.
- rowu „L” - 7 szt.
- rowu „51” - 23 szt.
- rowu „60” - 2 szt.
- rzeki Wierzbianki - 1 szt.

Przy założeniu, że rowy traktuje się jako zorganizowane cieki zbiorcze wód deszczowych wchodzące w sieć odwodnieniową całego Miasta, można przyjąć, że:

- miasto odprowadza wody deszczowe do rzeki Pisi - Gagoliny poprzez 22 szt. wylotów,
- miasto odprowadza wody deszczowe do rzeki Wierzbianki poprzez 1 wylot,
- miasto odprowadza wody deszczowe trzema rowami zbiorczymi, w tym row „L” jest lewobrzeżnym dopływem Pisi - Gagoliny w granicach Miasta, natomiast rowy „51” i „60” odprowadzają wody poza granice administracyjne Żyrardowa.

Rowy „51” i „60” na odcinku za północnej granicą Miasta są pod zarządem Spółki Wodnej Kozłowice Nowe. Rów „L” na całej długości jest pod zarządem Miasta Żyrardowa.

Koncepcja odwodnienia Miasta zakłada, że:

- wszystkie ścieki deszczowe, przed odprowadzeniem do odbiorników, którymi są rzeki, muszą być podczyszczone w zakresie wartości wskaźników określonych przepisami. Wynika stąd, że wszystkie wyloty do rzek należy wyposażać w urządzenia podczyszczające w postaci osadników zawieszin i separatorów ropopochodnych,
- rowy burzowe traktuje się jako ciekli zbiorcze wód opadowych, które przed przekroczeniem granic Miasta muszą być oczyszczone. Wynika stąd, że wody deszczowe odprowadzane będą do rowów kolektorami bez podczyszczenia.

- wody dopływające do terenu Miasta rowem „51” projektuje się skierować zgodnie z „Koncepcją odwodnienia południowej dzielnicy Miasta” kolektorem w ul. Kanałowej poprzez podczyszczalnię do rzeki Pisi-Gąsolin.

Wody obecnie odprowadzane do rowu „60” projektuje się skierować do rzeki Wierzbianki. Zastępczo zaprojektowany został kolektor (Ø1400, Ø1600) o całkowitej długości 1090 m, który również zbiera wody z terenu Teklina i odprowadza je do podczyszczalni i dalej do rzeki Wierzbianki w granicach administracyjnych Żyrardowa. Należy w tej sytuacji rozpatrzyć możliwość likwidacji rowu nr „60” na obszarze należącym do Miasta.

■ Kanalizacja sanitarna

W mieście istnieje rozdzielniczy system kanalizacyjny. Właścicielem sieci kanalizacji sanitarnej jest PGK. Ścieki bytowe i przemysłowe doprowadzane są systemem kolektorów do zmodernizowanej, miejskiej mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków o przepustowości 18 000 m³/dobę. Właścicielem obiektu jest PGK.

Parametr/wskaźnik zanieczyszczenia ścieków	Jednostka	Ścieki oczyszczone (wylot)	Ścieki oczyszczone (pozwolenie wod.-prawnie)
pH		6,9÷7,3	6,5÷9,0
BZT ₅	mgO ₂ /dm ³	6,9	nie więcej niż 15
ChZT _{Cr}	mgO ₂ /dm ³	34,2	nie więcej niż 150
Zawiesina ogólna	mg/dm ³	30,2	nie więcej niż 50
Azot ogólny	mgN/dm ³	21,1	nie więcej niż 30
Fosfor ogólny	mgP/dm ³	0,95	nie więcej niż 1,5
Ekstrakt eterowy	mg/dm ³	6,5	nie więcej niż 25

Podstawowe dane dotyczące ilości odprowadzanych ścieków i sieci przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	2000r.	2001 r.	2002r.	2003r.
1	Ścieki odprowadzane ogółem (tyś m ³ w tym: • od gospodarstw domowych • od jedn. dz. produkcyjnej	1790,7	1735,5	1670,5	1606,9
2	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej ulicznej - bez podłączeń do budynków (km)	60,9	70,0	71,5	72,4
3	Długość podłączeń prowadzących do budynków (km)	21,4	22,7	23,4	28,6

■ Gospodarka odpadami

Odpady komunalne z terenu Miasta wywożone są na składowisko odpadów we wsi Słabomierz - Krzyżówka znajdującej się w sąsiedniej gminie Radziejowice. Składowisko położone jest w niecce po eksploatacji złóż piasku. Składowanie odpadów rozpoczęło ok. 1970 r. W początkowym okresie funkcjonowania składowano odpady głównie z okolicznych zakładów, a w niewielkim stopniu komunalne.

W 1999 roku została opracowana „Instrukcja eksploatacji składowiska odpadów komunalnych”, która określa:

- sposób przyjmowania odpadów, ich rodzaj oraz niezbędną dokumentację ewidencyjną
- przeznaczenie składowiska
- niezbędne wyposażenie
- technologię składowania i zagęszczania odpadów
- organizację pracy na składowisku
- warunki bezpieczeństwa, p. pożarowe
- wytyczne rekultywacji

W celu dostosowania składowiska do wymagań określonych w obowiązujących przepisach prawa, w ostatnich latach zostało wykonanych szereg przedsięwzięć takich jak:

- drenaż ujmujący odcieki - 560 mb

- ogrodzenie z płyt betonowych o łącznej długości 900 mb
 - zainstalowano monitoring osiadczenia składowanych odpadów
 - urządzono pasy zieleni izolacyjnej
 - wybudowano instalację ujmującą gaz wysypiskowy wraz ze stacją energetyczną 0,4 kV i mocy 170 kW.
- Począwszy od roku 1998 odpady na składowisku są zagęszczane przez kompaktor Ł-34 o masie 22 Mg.

Ilość zdeponowanych na składowisku odpadów w latach 1996 – 2002 przedstawia się następująco:

L.p.	Rok zdeponowania odpadów	Ilość zdeponowanych odpadów
-	-	m ³
1	1996	96210
2	1997	116348
3	1998	170328
4	1999	172377
5	2000	143395
6	2001	116854
7	2002	99693
8	2003	95924

Do planowanych inwestycji z zakresu gospodarki odpadami w najbliższym czasie należą takie zadania, jak:

1. Na składowisku odpadów Słabomierz - Krzyżówka
 - modernizacja istniejącego składowiska odpadów
 - pozyskanie gruntów pod nowe składowisko
 - budowa nowego składowiska odpadów komunalnych
 - rekultywacja istniejącego składowiska
2. Budowa zakładu segregacji
3. Wprowadzenie na terenie Miasta Żyrardów selektywnej zbiórki odpadów

Szacuje się, że aktualnie jedynie 1% odpadów w mieście jest zbierany selektywnie natomiast 99% odpadów trafia na składowisko.

Obecnie miasto jest w trakcie opracowania *Gminnego Planu Gospodarki Odpadami będącego częścią Programu Ochrony Środowiska*, uwzględniającego założenia polityki ekologicznej państwa, który określi m.in. aktualny stan gospodarki odpadami, prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów. Przedmiotowy plan przedstawiał będzie program działań na okres najbliższych czterech lat (krótkookresowy) oraz kierunkowe działania w układzie długookresowym.

■ Komunikacja samochodowa

W Żyrardowie działają obecnie następujące podmioty świadczące usługi w zakresie przewozów osobowych:

- Miejski Zakład Komunikacyjny w Żyrardowie - posiada 19 autobusów, w tym 13 autobusów komunikacji miejskiej, 2 autobusy turystyczne oraz 4 autobusy małej pojemności (2 Lubliny 14 -osobowe, 1 Volkswagen -19 osobowy oraz 1 Ford 8 osobowy), które obsługują 11 linii komunikacyjnych i 2 linie busowe. Zakład świadczy również usługi dla zorganizowanych krajowych grup turystycznych. MZK działa jako zakład budżetowy.
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A. w Żyrardowie- posiada 39 autobusów , w tym 1 autobus od 9 do 17 miejsc siedzących typu bus „Ford” 5 autobusów od 18 do 30 miejsc siedzących typu bus „Volkswagen” i „Mercedes”, 31 autobusów powyżej 31 miejsc do 60 miejsc siedzących typu „Autosan H9-21”, Autosan H-10” i „ Jelcz L-11” oraz dwa autobusy przegubowe powyżej 40 do 60 miejsc siedzących typu „Ikarus”. Firma posiada potencjał przewozowy zapewniający 100% pokrycie potrzeb przewozowych Miasta i regionu w zakresie komunikacji podmiejskiej. Obecnie PKS S.A. w Żyrardowie obsługuje 31 linii komunikacyjnych o łącznej długości 1 173 km.. Najdłuższe połączenia stanowią linie do Sierpca, Nowego Miasta, Warszawy i Rawy Mazowieckiej.
- 4 prywatne firmy przewozów osobowych posiadające 9 minibusów
- 28 taksówek osobowych

→ Własność nieruchomości

Ogólna charakterystyka Miasta

Powierzchnia Miasta według użytków ewidencji gruntów¹

Lp	Użytki	Powierzchnia w ha
1	Użytki rolne	529
2	Grunty leśne oraz zadrzewione	75
3	Grunty pod wodami	24
4	Użytki ekologiczne	2
5	Nieuzyski i tereny różne	16
6	Tereny komunikacji W tym: • Drogi - 180 ha • Tereny kolejowe - 24 ha	204
7	Grunty zabudowane i zurbanizowane W tym: • Tereny mieszkaniowe 256 ha • Tereny przemysłowe 104 ha • Inne tereny zabudowane 90 ha • Zurbanizowane tereny niezabudowane 91 ha • Tereny rekreacji i wypoczynku 44 ha	585
	Razem:	1435

Powierzchnia Miasta według własności gruntów²

Lp	Właściciel/ użytkownik wieczysty	Powierzchnia w ha
1	Grunty Skarbu Państwa, gminy, powiatu, województwa nieoddanych w użytkowanie wieczyste	572
2	Grunty Skarbu Państwa, gminy, powiatu, województwa oddane w użytkowanie wieczyste	238

¹ zestawienie gruntów według stanu na dzień 31.12.2003 r.

² zestawienie gruntów według stanu na dzień 31.12.2003 r.

3	Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych	220
4	Grunty osób fizycznych niewchodzące w skład gospodarstw rolnych	381
5	Pozostałe	24
6	Razem	1435

Charakterystyka gruntów gminnych

W ogólnej powierzchni Miasta Żyrardowa 1 435 ha – ok. 28% stanowią grunty gminne tj. 399,21 ha.

Ich wartość księgowa wynosi - 159 237,208,- zł

Grunty gminne o powierzchni 135,49 ha przekazane są w użytkowanie wieczyste osobom fizycznym i prawnym, w tym spółkom gminnym

Znaczna część gruntów komunalnych tj 49,05 ha jest przekazana w użytkowanie i użyczenie.

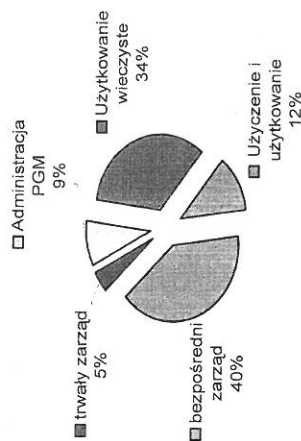
W tym samym zarządzie jednostek samorządowych znajduje się 18,46 ha gruntów gminnych.

Pozostałe grunty o pow. 36,98 ha znajdują się w administracji 100% spółki miejskiej Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej Żyrardów spółka z o.o. (tereny wokół komunalnych budynków mieszkalnych i użytkowych administrowanych przez spółkę) oraz o pow. 159,23 ha znajdują się w bezpośrednim zarządzie gminy (w tym grunty zajęte pod drogi place, zieleńce, rowy itp.).

Gmina Żyrardów posiada również grunty własne poza terenem Miasta. W bezpośrednim zarządzie Miasta znajduje się 0,85 ha gruntów we wsi Feliksów gmina Wiskitki. Grunty o pow. 1,92 ha we wsi Krzyżówka gmina Radziejowice nabyte przez miasto przekazano w użytkowanie wieczyste na rzecz spółki PGK w formie apantu.

Gmina Żyrardów jest również użytkownikiem wieczystym gruntów będących własnością Skarbu Państwa o łącznej pow. 3,18 ha oraz jest użytkownikiem wieczystym gruntów własności Skarbu Państwa o pow. 1,20 ha położonych w gminie Rewal.

grunty własne na terenie miasta

e) gospodarka

Miasto Żyrardów tradycyjnie było znaczącym w skali kraju ośrodkiem przemysłu lekkiego. Okres ostatniej dekady XX w. był okresem dekonstrukcji tej gałęzi przemysłu, w efekcie czego upadły – lub są w przededniu likwidacji – duże zakłady przemysłowe tej branży:

- Żyrardowskie Zakłady Przemysłu Lniarskiego „ŻYRARDÓW”;
- Zakłady Przemysłu Pończosznego „STELLA”;
- Zakłady Przemysłu Odzieżowego „POLDRES”;
- Żyrardowskie Przedsiębiorstwo Produkcji Garbarskiej „PROGAR”.

Duże problemy ekonomiczne przeżywa ostatnie ze „starych” przedsiębiorstw tej branży – Zakłady Technicznych Wyróbów Włókienniczych „ŻYRATEX”.

W drugiej połowie lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku przedsiębiorstwa te zatrudniały łącznie ponad 10 tys. pracowników.

Według stanu na dzień 31.12.1995r. – bazowego dla diagnozy stanu istniejącego budowanej w roku 1996 „Strategii rozwoju Żyrardowa” – zakłady te liczyły już tylko 2671 pracowników, obecnie załoga „ŻYRATEXU” i pozostająca w 100% w okresie wypowiedzenia załoga „STELLI” to niespełna 100 pracowników.

Niekorzystna sytuacja w dużych państwowych przedsiębiorstwach przemysłu lekkiego rzutowała na dane dotyczące wielkości zatrudnienia pracowników najemnych w mieście:

Zatrudnienie pracowników najemnych	Rok 1994	Rok 1998	Rok 2002	%	%
osoby	9 683	9 133	7 635	78,8	83,6

Niejako „na gruzach” tych firm wyrosły drobne przedsiębiorstwa, kontynuujące pierwotną produkcję.

I tak tradycje największego w kraju ośrodka przemysłu lniarskiego podtrzymuje **Fabryka Wyróbów Lnianych Sp. z o.o.** (72 zatrudnionych) oraz pracująca głównie na jej rzecz niewielka tkalnica żakardowa (8 pracowników), obydwie zlokalizowane na terenie wykończalni dawnych zakładów lniarskich. Produkcja firmy w 75% przeznaczona jest na eksport, głównie do Danii, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, USA, Meksyku, Japonii, Australii i Belgii. Produkcja krajowa to głównie tkaniny ubraniowe, dekoracyjne i meblowe a także konfekcja stołowa i kuchenna; zarówno okolicznościowa jak i całoroczna.

Majątek Zakładów Odzieżowych „POLDRES” wykupiony został przez firmę **POMONA Company Ltd.** Zatrudniająca ok. 100 pracowników firma kontynuuje produkcję „POLDRESU” – szycie odzieży wojskowej i policyjnej, a także odzieży roboczej, sportowej, odzieży dla służby zdrowia i konfekcji damskiej, specjalizując się równocześnie w produkcji wyrobów jednorazowego użytku – odzieży roboczej i ochronnej, wyrobów z włókna, chusteczek nawilżanych, podkładów absorpcyjnych oraz toreb stosowanych do pakowania próżniowego wyrobów spożywczych.

Obok „POMONY” produkcję konfekcji prowadzi również **Arlen S.A.** (projektowanie, produkcja i dystrybucja najwyższej jakości odzieży ochronnej i korporacyjnej), zatrudniająca obecnie ok. 120 pracowników a także niewielkie firmy konfekcyjne: **PPH „GIRARD”** (14 pracowników) i belgijska firma **Girard Dupont Sp. z o.o.** (20 pracowników).

Ze „starych” przedsiębiorstw kontynuuje na terenie Miasta działalność **„Polmos” Żyrardów sp. z o.o.** (165 pracowników), przejęty przez kapitał amerykański, a także przedsiębiorstwa użyteczności publicznej: **Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Żyrardów” sp. z o.o.** (122 zatrudnionych), **Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej „Żyrardów” sp. z o.o.** (77 pracowników) oraz **Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkalniowej**

„Żyrardów” sp. z o.o. (83 zatrudnionych), wszystkie stanowiące jednoosobowe spółki skarbu gminy.

Władze Miasta od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia rozpoczęły intensywną działalność zmierzającą do dywersyfikacji struktury gospodarczej Miasta, wiele też przeobrażeń tej struktury wynikało z działalności samych mieszkańców, próbujących się odnaleźć na rynku pracy po likwidacji ich macierzystych zakładów.

W efekcie tych działań w mieście rozpoczęły działalność nowe firmy produkcyjne i usługowe o zróżnicowanym profilu, a także nowe instytucje otoczenia rynkowego, poprawiające warunki funkcjonowania biznesu.

W ostatnim okresie obserwuje się znaczne ożywienie w zagospodarowywaniu położonych w centrum Miasta obiektów byłych zakładów lnianских. Na terenie tzw. Centrali i Wykończalni zlokalizowały się już i przygotowują do podjęcia działalności m.in. firma European Partner (logistyka), ALEXANDRA (wykończalnia tkanin jeansu), UTTL (utylizacja odpadów z plastiku), KAMISO (hurtownia), MATBUD (centrum handlowe), PEKAO Development (handel-usługi-rozrywka).

Obecnie na strukturę gospodarczą Miasta składają się:

- 143 spółki prawa handlowego (w tym 8 inwestorów zagranicznych)
- 4,5 tys. lokalnych przedsiębiorców
- 7 banków

Kapitał obcy reprezentują następujące firmy:

- **Thomson Multimedia Polska Sp. z o.o.**, z Francji, produkująca telewizory. Zatrudnia 800 osób na umowę o pracę i 500 osób zatrudnionych poprzez firmy pośredniczące
- **Knauf Plastics Sp. z o.o.**, wytwarzająca specjalistyczne opakowania dla przemysłu AGD, RTV, przemysłu spożywczego i farmaceutycznego, jak również kształtki dla przemysłu motoryzacyjnego. Zakład produkcyjny zatrudnia 130 osób na umowę o pracę i 70 osób zatrudnionych poprzez firmy pośredniczące

➤ **Rautaruutki Polska Sp. z o.o.**, przedstawiciel fińskiego koncernu metalurgicznego RAUTARUUTKI OYJ, światowego lidera w produkcji stali najwyższej jakości i stopnia przetworzenia, największego producenta blach cienkich w Europie. W Polsce Rautaruutki Polska rozpoczęła produkcję w 1994 roku w Żyrardowie osiągając w chwili obecnej pozycję jednego z największych producentów blach dachówkowych w kraju. W Żyrardowie firma liczy 60 pracowników;

- **Asva Stal Servis Sp. z o.o.** (kapitał fiński). Spółka konfekcjonuje pokrycia blachowe. Zatrudnia 53 osoby;

➤ **Przedsiębiorstwo Konstrukcji Stalowych STABAR Sp. z o.o. j.v.** Firma powstała jako spółka z udziałem kapitału niemieckiego i jest przedsiębiorstwem projektowo-produkcyjnym konstrukcji stalowych. Siedzibą firmy jest miasto Żyrardów. Obecnie spółka zatrudnia ok. 300 wysoko wykwalifikowanych fachowców;

a także wspomniane wcześniej:

- **Arlen S.A.**, firma konfekcyjna.
- **Polmos Żyrardów Sp. z o.o.**, produkująca alkohole (słynna wódka *Belvedere*).
- **Girard Dupont Sp. z o.o.**, specjalizująca się w konfekcji damskiej.

Zagraniczne firmy zatrudniają w Żyrardowie łącznie ok. 1,5 tys. pracowników.

Do firm z kapitałem rodzinnym należą – obok wcześniej wymienionych przedsiębiorstw komunalnych i szwalniczych – drobniejsze już firmy: Zakłady Mięsne Ratyński i synowie s.c. zatrudniające 25 osób, Rozlewnia Gazu Płynnego „GAZGROD” s.c. zatrudniająca 38 pracowników, Przedsiębiorstwo Poligraficzno-Papiernicze „ARSGRAF” Sp. z o.o. zatrudniające około 39 osób, Firma Emka (hurtownia) zatrudniająca 37 osób, hurtownie Grodziskich Zakładów Farmaceutycznych „Poliła” Sp. z o.o. zatrudniające w Żyrardowie 31 osób.

Oprócz wymienionych wyżej przedsiębiorstw zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym istnieje duża liczba osób fizycznych samodzielnie prowadzących działalność gospodarczą i wpisanych do ewidencji działalności gospodarczej naszego Miasta.

W rejestrze prowadzonym przez Miasto jest ponad 4,5 tys. matych lokalnych podmiotów gospodarczych.

Wiodącymi branżami są tu: budownictwo, handel detaliczny i obwoźny, mechanika samochodowa, usługi komputerowe (informatyka), usługi transportowe, kupno-sprzedaż samochodów, oraz różnego rodzaju działalność usługowa (w tym: usługi fryzjerskie, krawieckie, piekarniczo-ciasikarskie).

f) sfera społeczna

→ Sytuacja demograficzna

Dane demograficzne wg Narodowego Spisu Powszechnego 2002r.:

Liczba ludności: 41.732
Mężczyźni: 19.520
Kobiety: 22.214
Na 100 mężczyzn przypada 114 kobiet

Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)
Ogółem: 8.741
Mężczyźni: 4.537
Kobiety: 4.204

Wiek produkcyjny: (18-64 lat - mężczyźni) (18-59 lat - kobiety)
Ogółem: 26.493
Mężczyźni: 13.096
Kobiety: 13.397

Wiek poprodukcyjny:
Ogółem: 6.500
Mężczyźni (65 lat i więcej): 1.887
Kobiety (60 lat i więcej): 4.613

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 58 osób w wieku nieprodukcyjnym.
Struktura wiekowa mieszkańców według danych na dzień 23.02.2004r.:

Płeć	Do lat 3	4-18	19-34	35-54	55-65	Pow. 65
K	720	3499	5020	6743	2613	3347
M	746	3733	5075	5882	2015	1781

Poziom wykształcenia ludności pow. 13 roku życia (wg narodowego spisu powszechnego)

	Ogółem	Wyższe	Policealne	średnie	Zasadnicze zawodowe	Podstaw. ukończone	Podstawowe nieukończone
Ogółem	36087	3646	1528	12288	6917	10411	930
Mężczyźni	16627	1459	389	5417	4177	4610	382
Kobiety	19460	2187	1139	6871	2740	5801	548

Aktywność zawodowa wg struktury wykształcenia (ludności w wieku od 15 lat według Narodowego Spisu Powszechnego):

			Aktywni zawodowo		
Wyższegółnienie		Ogółem	Razem	Pracujący	Bezrobotni
Ogółem (w wieku pow. 15 lat)		34.966	18.674	14.582	4092
- wyższe		3.646	3045	2858	187
- średnie i policealne		13.816	8928	7312	1616
- zasadnicze zawodowe		6917	4427	3144	1283
- podstawowe		10221	2261	1259	1002
Mężczyźni		16046	9532	7286	2246
- wyższe		1459	1207	1139	68
- średnie i policealne		5806	4064	3333	731
- zasadnicze zawodowe		4177	2899	2071	828
- podstawowe		4412	1353	737	616
Kobiety		18920	9142	7296	1846
- wyższe		2187	1838	1719	119
- średnie i policealne		8010	4864	3979	885

- zasadnicze zawodowe	2740	1528	1073	455
- podstawowe	5809	908	522	386

→ Informacja o sytuacji na lokalnym rynku pracy w 2003r.

Bezrobocie

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych					
Stan w dniu	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni	Z prawem do zasiłku	Bez prawa do zasiłku
31.12.2000	2362	1247	1115	414	1948
31.12.2001	2767	1345	1422	525	2242
31.12.2002	2899	1392	1507	386	2513
31.12.2003	2853	1450	1403	314	2539

Struktura bezrobocia wg wieku (osoby)						
Stan w dniu	15 - 17	18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 lat i więcej
31.12.2000	3	674	540	617	493	35
31.12.2001	0	681	610	703	707	66
31.12.2002	0	700	696	655	774	77
31.12.2003	0	640	728	648	751	86

Struktura bezrobocia wg wykształcenia					
Stan w dniu	wyższe	politeczne i śr. Zawodowe	Średnie ogólnokształcące	Zasadnicze zawodowe	Gimnazjum i poniżej
31.12.2000	78	509	225	717	833
31.12.2001	88	594	224	924	937
31.12.2002	92	605	248	964	980
31.12.2003	120	596	267	920	950

Na koniec roku 2003 ogółem bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu Miasta Żyrardów było 2 853 osoby. W porównaniu do roku 1993, kiedy

zarejestrowanych bezrobotnych w mieście było 3 744 osób, liczba bezrobotnych w ciągu tych 10 lat zmniejszyła się o prawie 1/4.

Na koniec roku 2003 prawo do zasiłku posiadało zaledwie 11% bezrobotnych, co w porównaniu do roku 1995 oznacza 5-krotny spadek. Spowodowane jest to przede wszystkim długotrwałym bezrobociem i trudnością znalezienia pracy, a także faktem iż osoby bezrobotne zatrudniane są na okres poniżej 12 miesięcy, co powoduje, że nie przysługują im zasiłki. W całym powiecie żyrdowskim najdłużej pracy nie mogli znaleźć osoby ze stażem pracy do 1 roku oraz osoby z grupy wiekowej 45 – 54 lata.

W roku 2003 w porównaniu do roku 2002 liczba bezrobotnych spadła, jednak nie należy zapominać, że statystyka w tym zakresie obejmuje jedynie formalno - prawny aspekt zjawiska (fakt zarejestrowania w rejestrze czynnym Powiatowego Urzędu Pracy).

Przedstawione powyżej zestawienie pokazuje, jak w układzie dynamicznym zmienił się od roku 2000 poziom i struktura bezrobocia w naszym mieście - wg płci, wieku oraz wykształcenia.

Na przestrzeni całego roku 2003 do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęło 1 447 ofert pracy, tj. o 463 oferty więcej niż w 2002 roku.

Wzrost liczby miejsc pracy nastąpił dzięki środkom Funduszu Pracy na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu tzw. zatrudnienie subsydiowane (prace interwencyjne, roboty publiczne, umowy absolwentkie, staże, szkolenia).

W roku 2004 Powiatowy Urząd Pracy dysponuje na ten cel kwotą 1 924 800 zł. (to jest o 519 200 zł. mniej niż w roku 2003). W ramach tych środków urząd zaplanował objąć aktywizacją 728 osób bezrobotnych z terenu całego powiatu.

→ Warunki i jakość życia mieszkańców, grupy wymagające wsparcia, problemy sfery społecznej

Warunki i jakość życia mieszkańców Żyrardowa określa zespół czynników, wśród których najważniejszą rolę odgrywają determinanty ekonomiczne. To one właśnie wyznaczają zakres obiektywnie występujących w mieście potrzeb w dziedzinie pomocy społecznej oraz określają możliwości ich zaspokajania.

Obecne warunki i jakość życia mieszkańców Miasta w dużym stopniu stanowią następstwo transformacji ekonomicznej, która źle się obeszła z przemysłem włókienniczym,

co spowodowało upadek największych przedsiębiorstw w Żyrardowie. W konsekwencji w Żyrardowie pojawiło się i zaczęło szybko rosnać bezrobocie, a w ślad za nim ubóstwo.

Najbardziej dotkliwym problemem społecznym występującym w naszym mieście jest ubóstwo. Z danych, którymi dysponuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Żyrardowie, wynika, że w ostatnich latach ubóstwem dotkniętych jest w mieście od 13 do 16% wszystkich mieszkających tu rodzin. Podstawą tego szacunku jest ilość rodzin, którym w ostatnich latach MOPS udzielił pomocy uznając ubóstwo za główną przyczynę sytuacji kryzysowej w jakiej się znalazły. Dokładne informacje na ten temat przedstawiają dane zawarte w poniższej tabeli.

Liczba rodzin w Żyrardowie, którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał wsparcia materialnego w latach 2000 – 2003:

Wyszczególnienie	Lata	
	2001	2002
Liczba osób, którym udzielono pomocy	11974	12027
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy	4192	4144
Odsutek rodzin objętych pomocą MOPS wśród wszystkich rodzin w Żyrardowie	26,33	26,01
Liczba rodzin, którym udzielono pomocy z powodu ubóstwa	2131	2462
Odsutek rodzin doświadczających ubóstwa wśród wszystkich rodzin w Żyrardowie	13,38	15,47
		16,14

Źródło: Dane Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żyrardowie

Finansowanie pomocy społecznej udzielanej w formie świadczeń realizowanych przez MOPS w Żyrardowie jako zadania własne i zadania zlecone wiąże się z wydatkowaniem środków pieniężnych. Wielkość tych wydatków obrazują dane zawarte w poniższej tabeli:

Wielkość wydatków MOPS w Żyrardowie na finansowanie pomocy społecznej w latach 2002 i 2003.

L.p.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata	
		2002	2003
1	Wydatki w ramach zadań własnych	708.500 (100,0%)	680.716 (96,1%)
	Liczba rodzin	1.401	1.458

2	Przeciętna kwota pomocy w zł	505,7	466,9
	Przeciętna kwota zasiłku celowego w zł	173,6	166,7
	Wydatki w ramach zadań zleconych	3.270.105 (100,0%)	3.299.175 (100,8%)
	Liczba rodzin	1.061	1.111
	Przeciętna kwota pomocy	3082,1	2969,5
3	Wydatki ogółem	3.978.605	3979891

Z danych wynika, że zakres ubóstwa występującego w Żyrardowie rozszerza się. Głównymi przyczynami tego zjawiska są:

- po stronie uwarunkowań obiektywnych – bezrobocie oraz niski poziom płac oferowanych przez pracodawców i świadczeń wypłacanych z ubezpieczenia społecznego ZUS;
- po stronie uwarunkowań psychospołecznych - występujący na dość dużą skalę wśród osób i rodzin dotkniętych ubóstwem, w tym podopiecznych MOPS, syndrom wyuczonej bezradności, tj. nieumiejętność, a czasem niechęć do podjęcia indywidualnych wysiłków w celu poprawy własnej sytuacji życiowej oraz demonstrowanie postaw roszczeniowych.

Wraz ze wzrostem zakresu ubóstwa rośnie liczba podopiecznych MOPS, którzy otrzymują wsparcie w różnych formach.

Ubóstwu dotykającemu osoby i rodziny towarzyszą zwykle inne dysfunkcje, które to ubóstwo determinują, albo są jego skutkiem. Do najczęściej występujących należą w Żyrardowie:

- brak możliwości znalezienia pracy (bezrobocie);
- bezradność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego;
- niepełnosprawność;
- zły stan zdrowia (długotrwała choroba);
- występowanie w rodzinach problemu alkoholowego.

W praktyce prawie zawsze występują co najmniej dwie przyczyny uprawniające do ubiegania się o pomoc społeczną, a zdarza się, że w grę wchodzi jednocześnie kilka przyczyn sytuacji kryzysowej rodziny, co stanowi dodatkowe utrudnienie w samodzielnym rozwiązywaniu pojawiających się problemów.

O konieczności przyznania wsparcia zgłaszającym się do MOPS w Żyrardowie w 2003 r.

osobom decydowały różne okoliczności związane ze specyfiką sytuacji, w jakiej się one znalazły wraz ze swymi rodzinami. Informację na ten temat zawiera poniższa tabela:

Powody przyznawania pomocy przez MOPS w Żyrardowie w 2003 r.

Przyczyna trudnej sytuacji życiowej	Liczba Rodzin	Liczba osób w rodzinach ogółem
Ubóstwo	2.569	7.862
Bezdomność	33	33
Potrzeba ochrony macierzyństwa	80	346
Bezrobocie	621	1.951
Niepełnosprawność	559	1.432
Długotrwala choroba	487	1.298
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego ogółem, a w tym:	741	2.666
1/ rodziny niepełne:	253	775
2/ rodziny wielodzienne:	51	337
Choroba alkoholowa	98	229
Trudności w adaptacji do życia po opuszczeniu zakładu karnego	19	25

Z przedstawionych danych wynika, że najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej mieszkańcom Żyrardowa i ich rodzinom w 2003 r. były:

- ubóstwo, które dotknęło 2.569 rodzin skupiających 7.862 osób;
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego – 741 rodzin składających się z 2.666;
- bezrobocie - 621 rodzin i 1.951 osób w rodzinach;
- niepełnosprawność – 559 rodzin i 1.432 osoby w tych rodzinach;
- długotrwała choroba – 487 rodzin i 1.291 osób w rodzinach

Należy wyraźnie podkreślić, że główną przyczyną ubóstwa występującego w Żyrardowie jest bezrobocie, które stanowi czynnik sprawczy szeregu innych problemów i zagrożeń o charakterze socjalnym, psychospołecznym i ekonomicznym. Wiele wskazuje na to, że występujące w Żyrardowie bezrobocie, tak jak i w innych ośrodkach włókienniczych,

w dużym stopniu ma charakter strukturalny, a więc jest tym typem bezrobocia, z którym szczególnie trudno jest sobie radzić.

Skalę zjawiska ilustrują również dane dotyczące przyznanych dodatków w mieszkaniowych:

	2000	2001	2002	2003
Liczba pozytywnych decyzji w sprawie przyznania dodatku mieszkaniowego	3 820	4 454	5 000	5 035
Wartość wypłaconych świadczeń	3 589 028 zł.	4 114 629 zł.	4 518 126 zł.	5 369 315 zł.

→ Bezpieczeństwo

Według raportu policji obraz przestępczości w 2003 roku wskazuje na spadek zagrożenia w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku. W okresie objętym analizą w rejonie działania Komendy Powiatowej Policji Żyrardów wszczęto ogółem 2 401 postępowań przygotowawczych, o 438 mniej niż w 2002 roku, przy wskaźniku dynamiki 84,6%. Z tej liczby 1831 postępowań prowadzonych było o przestępstwa kryminalne (w 2002r. – 2285), 186 o przestępstwa gospodarcze i 46 o inne przestępstwa. Osiągnięto wykrywalność ogólną 51,1% tj. o 3,6% większą niż w roku 2002.

W analizowanym okresie na terenie Miasta stwierdzono 2324 przestępstwa, wykryto 1 196, osiągając wykrywalność 51,1%, przy dynamice przestępstw stwierdzonych 98%. Spadło zagrożenie kradzieżami mienia, których stwierdzono 568, przy dynamice 74%, przy jednoczesnym wzroście wykrywalności o 2%.

Odnotowano również spadek ilości przestępstw w kategorii włamań, których stwierdzono 537 przy dynamice 80% i jednoczesnym spadku wykrywalności o 7,4%. Spadek odnotowano w jednej z najpoważniejszych kategorii przestępstw jaką są rozboje, kradzieże rozbojnicze i wymuszenia rozbójnicze. Stwierdzono o 73 czynu mniej przy wykrywalności 36,7%.

Ogółem w toku przeprowadzonych postępowań przygotowawczych ustalono 864 podejrzanym. Z tej grupy 57 sprawców zostało tymczasowo aresztowanych przez sąd.

Na podstawie raportu analizy przestępczości na terenie Miasta stwierdzono:

- największy wpływ na popełnianie przestępstw przez osoby niepełnoletnie ma brak kontroli ze strony rodziców
- mieszkańcy Miasta najbardziej obawiają się napadów i rozbojów oraz agresywności i wulgarności nieletnich

- najpilniejszym problemem do rozwiązania jest walka z chuliganami na ulicach.

Poza przestępczością kryminalną duży wpływ na stan bezpieczeństwa na terenie Miasta miał również ruch drogowy. W 2003 roku zaistniało 11 wypadków drogowych tj. o 5 mniej niż w 2002 roku i 105 kolizji drogowych. W wypadkach zginęła 1 osoba, tyle samo co w roku ubiegłym, a 12 zostało rannych.

Oprócz przestępczości oraz zdarzeń związanych z ruchem drogowym na stan bezpieczeństwa wpływ mają czyny o mniejszym ciężarze gatunkowym, czyli wykroczenia. W 2003 roku ujawniono 4600 wykroczeń, za które sporządzono wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Żyrardowie, w tym 73 przeciwko nieletnim do Sądu Rodzinnego i Nieletnich. Zatrzymano 187 praw jazdy oraz 1852 dowody rejestracyjne w związku z brakami technicznymi w pojazdach. W roku 2003 Miasto ze środków budżetowych partycypowało w 50% w zakupie samochodu patrolowego marki Opel Astra.

W Żyrardowie funkcjonuje wyodrębniona jednostka budżetowa Miasta – Straż Miejska z siedzibą przy ul. 1 Maja. Jednostka ta dysponuje 1 samochodem patrolowym marki Lublin przystosowanym do interwencji. Strażnicy miejscy w liczbie 15 realizują wyznaczone zadania poprzez patrole uliczne piesze i samochodowe.

W siedzibie Straży Miejskiej znajduje się Centrum Monitoringu Wizyjnego Miasta, obsługującego w chwili obecnej 7 kamer obrotowych rozmieszczonych w nawałnicach miejscach w centrum Miasta. Centrum Monitoringu ma bezpośrednie połączenie z Komendą Powiatową Policji. W roku 2004 miasto przewiduje rozbudowę istniejącego systemu monitoringu o 4 nowe kamery obrotowe.

Z analizy stanu bezpieczeństwa w zakresie ochrony przeciwpożarowej za 2003 rok wynika, że miało miejsce 1 091 zdarzeń w tym: 795 pożarów ogółem, 282 miejscowe zagrożenia i 14 fałszywych alarmów. W samym mieście Żyrardów miały miejsce 397 pożary co stanowi 49,93 % i 125 miejscowych zagrożeń co stanowi 44,32 %. Wynika stąd, iż najwięcej pożarów, w granicach 50 % ogólnej liczby ma miejsce na terenie Żyrardowa. Odnotowano także dużą ilość miejscowych zagrożeń (44,32%), co ma związek z wypadkami samochodowymi na trasie krajowej przechodzącej przez miasto.

W porównaniu z rokiem 2002 nastąpił wzrost liczby pożarów na terenie powiatu o 7,1%, w samym mieście Żyrardów odnotowano ich spadek o 11,5%. Nastąpił natomiast wzrost miejscowych zagrożeń o 9,6 %. Żyrardów jest miastem, w którym występują największe straty pożarowe.

Średnia pożarów na 1000 mieszkańców w powiecie żyrardowskim przewyższa prawie

dwukrotnie średnią województwa mazowieckiego oraz całego kraju. Natomiast w przypadku miejscowych zagrożeń i alarmów fałszywych wartości kształtują się poniżej krajowej i wojewódzkiej. W roku 2003 miasto zakupiło ze środków budżetowych średni samochód gaśniczy dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Żyrardowie.

→ Identyfikacja problemów

Przedstawione wyżej informacje, opisujące aktualną sytuację społeczno gospodarczą w mieście pozwoliły na zidentyfikowanie najistotniejszych problemów obszaru objętego opracowywanym Planem Rozwoju Lokalnego.

Są to:

- Upadek tradycyjnego dla Miasta przemysłu lekkiego.
- Wysokie bezrobocie.
- Brak właściwego zagospodarowania terenów przemysłowych.
- Postępująca degradacja obiektów dziedzictwa kulturowego.
- Zły stan techniczny komunalnych zasobów mieszkaniowych.
- Postępujące ubóstwo i wykluczenie społeczne mieszkańców w zdegradowanych dzielnicach Miasta..
- Pogarszający się stan techniczny obiektów oświatowo-wychowawczych i kulturalnych.
- Istniejące bariery przestrzenne dla dalszego rozwoju Miasta.
- Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla znacznej ilości terenów wymagających restrukturyzacji.
- Rozdrobnienie struktury własnościowej gruntów – brak większych terenów umożliwiających tworzenie ofert inwestycyjnych.
- Brak uregulowania własności gruntów w pasach drogowych.
- Brak dostatecznego uzbrojenia technicznego w mieście.
- Zły stan infrastruktury drogowej w mieście.
- Brak perspektywicznego rozwiązania problemu gospodarki odpadami stałymi.
- Niedostatecznie rozwinięty system odprowadzania i oczyszczania wód opadowych.
- Brak odpowiedniej wielkości bazy materialnej do obsługi ruchu turystycznego.
- Niski stopień bezpieczeństwa publicznego, wysoka przestępczość wśród młodocianych.
- Mała aktywność społeczna mieszkańców.

III. ZADANIA POLEGAJĄCE NA POPRAWIE SYTUACJI NA DANYM OBSZARZE

1. Stworzenie zróżnicowanej i efektywnej struktury gospodarczej Miasta

- 1.1. Wzmocnienie pozycji podmiotów gospodarczych funkcjonujących w mieście
- 1.2. Dążenie do lokalizowania w mieście zróżnicowanych gałęzi przemysłu
- 1.3. Rozwój instytucji otoczenia rynkowego

2. Pozyskanie kapitału zewnętrznego i mobilizacja kapitału lokalnego

- 2.1. Stworzenie korzystnych warunków dla przyciągania inwestorów zewnętrznych i mobilizacji kapitału lokalnego.
- 2.2. Prowadzenie aktywnej polityki terenowo - prawnej ułatwiającej warunki rozwoju i inwestowania.
- 2.3. Działania na rzecz promocji Miasta.

3. Podniesienie jakości i dopasowanie kwalifikacji siły roboczej dla potrzeb rynku pracy

- 3.1. Stworzenie mieszkancom warunków do podnoszenia kwalifikacji
- 3.2. Działanie na rzecz stworzenia różnorodnych ofert szkolenia w szkołach.
- 3.3. Działania na rzecz kształtowania rynku pracy.
- 3.4. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec zmiany kwalifikacji i miejsca pracy.

4. Rozwój infrastruktury technicznej.

- 4.1. Poprawa zaopatrzenia Miasta w wodę.
- 4.2. Poprawa gospodarki ściekowej
- 4.3. Usprawnienie gospodarki wodami opadowymi
- 4.4. Rozwiązanie problemu gospodarki odpadami stałymi
- 4.5. Usprawnienie gospodarki ciepłej
- 4.6. Poprawa stanu dróg w mieście.
- 4.7. Poprawa sytuacji w zakresie energetyki i gazownictwa.

5. Poprawa warunków życia mieszkańców.

- 5.1. Poprawa warunków mieszkaniowych ludności.
- 5.2. Przeciwdziałanie bezrobociu
- 5.3. Działania na rzecz aktywnego wykorzystania czasu wolnego
- 5.4. Działania na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego
- 5.5. Podniesienie stanu bezpieczeństwa publicznego.
- 5.6. Prowadzenie aktywnej polityki w zakresie uruchamiania pozastanowiskowych form pomocy społecznej.
- 5.7. Poprawa stanu bazy materialnej miejskich placówek oświatowo – wychowawczych i kulturalnych

6. Wykorzystanie atrakcyjnego krajobrazowo i ekologicznie otoczenia, a także bliskości Warszawy dla rozwoju ekonomicznego Miasta

- 6.1. Przygotowanie warunków do obsługi ruchu turystycznego
- 6.2. Rozbudowa bazy rekreacyjno - wypoczynkowej.
- 6.3. Działania zmierzające do zapobiegania degradacji środowiska naturalnego.

7. Rozwój ponadlokalnych funkcji Miasta.

8. Tworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju Miasta.

- 8.1. Poprawa układu przestrzennego - funkcjonalnego
- 8.2. Poprawa funkcjonowania układu komunikacyjnego
- 8.3. Działania na rzecz budowy obwodnicy zachodniej Miasta Żyrardowa.
- 8.4. Działania na rzecz wydzielenia i przejęcia wyznaczonych w planach miejscowych ciągów komunikacyjnych

9. Kreowanie pozytywnego wizerunku Żyrardowa wśród mieszkańców i na zewnątrz.

- 9.1. Działania na rzecz budowania poczucia więzi mieszkańców z miastem.
- 9.2. Działania na rzecz tworzenia pozytywnego wizerunku Żyrardowa w regionie, kraju i za granicą.
- 9.3. Prowadzenie aktywnej polityki informacyjnej.

IV. REALIZACJA ZADAŃ I PROJEKTÓW

a) Planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w okresie 2004-2006:

ZADANIA PLANOWANE DO REALIZACJI W RAMACH PROGRAMU ROZWOJU LOKALNEGO W PODOKRESIE 2004 – 2006

Inwestor Miasto:

1. Realizacja programu budowy dróg miejskich z chodnikami
Lata realizacji: 2004 - 2006
2. Przebudowa dróg miejskich
Lata realizacji: 2004 - 2006
3. Budowa kolektora deszczowego w miejsce rowu burzowego Nr 51 wraz z podczyszczalnią
Lata realizacji: 2005 - 2008
4. Budowa kolektora deszczowego w ul. Mazowieckiej i Kanałowej wraz z podczyszczalnią na rzece Pisi Gągolinie
Lata realizacji: 2005 - 2007
5. Budowa kolektora deszczowego w ul. Dąbrowskiego i Leśnej wraz z podczyszczalnią na rzece Wierzbiance
Lata realizacji: 2005 - 2006
6. Budowa separatorów i podczyszczalni na istniejących ujściach wód deszczowych do rzeki Pisi Gągolinie
Lata realizacji: 2005 - 2008
7. Modernizacja istniejącej sieci kanalizacji deszczowej
Lata realizacji: 2005 - 2008
8. Budowa kanalizacji sanitarnej w Os. Leśna
Lata realizacji: 2005 - 2006

9. Budowa kolektora sanitarnego E
Lata realizacji: 2005 - 2006
10. Budowa kolektora sanitarnego D – etap I (kanał tłoczny z pompownią P-1)
Lata realizacji: 2006 - 2007
11. Budowa sieci wodno-kanalizacyjnych w osiedlach domów jednorodzinnych
Lata realizacji: 2005 - 2008
12. Budowa sieci wodociągowej na terenie Centrali byłych Zakładów Lniarskich
Lata realizacji: 2005 - 2006
13. Budowa sieci wodociągowej na terenie Wykończalni byłych Zakładów Lniarskich
Lata realizacji: 2006 - 2007
14. Budowa sieci wodociągowej w ul. Radziwiłłowskiej (od ul. POW do ul. Sikorskiego) i ul. Ściegiennego
Lata realizacji: 2005 – 2006
15. Budowa nowego oświetlenia w ciągach ulicznych
Lata realizacji: 2004 – 2006
16. Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów
Lata realizacji: 2005 – 2006
17. Rozbudowa kompleksu rekreacyjno – usługowego
Lata realizacji: 2004 -2006
18. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów obejmujących tereny wokół „Zalewu Żyrardowskiego”
Lata realizacji: 2004-2005
19. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów obejmujących tereny bazy PKS i oczyszczalni włącznie z terenem położonym wzdłuż północno-zachodniej granicy Miasta
Lata realizacji: 2004-2005

20. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów obejmujących tereny części os. Mazowiecka
Lata realizacji: 2004
21. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów dawnych Zakładów Liniarskich – Wykończalnia
Lata realizacji: 2004
22. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów dawnego parku (ul. Żeromskiego i Piastowska)
Lata realizacji: 2004
23. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszarów osiedla Batorego
Lata realizacji: 2004
24. Kształtowanie działań na rzecz tworzenia zasobów gruntów pod inwestycje
Lata realizacji: 2004 – 2006
25. Dokonanie przeglądu terenów gminnych pod względem ich obecnego zagospodarowania i uregulowania prawnego
Lata realizacji: 2004-2006
26. Systematyczna aktualizacja oferty wykorzystania mienia komunalnego wraz z budową banku danych dotyczących potencjalnych możliwości inwestowania w mieście
Lata realizacji: 2004 – 2006
27. Opracowanie i rozpowszechnienie informatora pokazującego walory turystyczne Miasta i regionu
Lata realizacji: 2004 – 2006
28. Realizacja Programu Pomocy Publicznej dla Przedsiębiorców z terenu Miasta
Lata realizacji: 2004 – 2006

Zadania planowane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardów w podokresie 2004-2006

1. Rewaloryzacja obiektów resursy i kępiełni.
Lata realizacji: 2004 – 2006
2. Rewaloryzacja terenu parku Dittricha.
Lata realizacji: 2004 – 2006
3. Rewaloryzacja kwateru zabudowy mieszkaniowej ograniczonego ulicami: Narutowicza, ks. Ściegiemnego, ks. Prymasa Wyszyńskiego i Mirowskiego.
Lata realizacji: 2004 – 2006
4. Przebudowa ul. Łukaszyńskiego.
Lata realizacji: rok 2004
5. Przebudowa i remont Szkoły Podstawowej nr 7
Lata realizacji: 2004 – 2005
6. Przebudowa i remont Szkoły Podstawowej nr 6
Lata realizacji: 2005 – 2006
7. Przebudowa i remont Szkoły Podstawowej nr 4
Lata realizacji: 2005 – 2006
8. Remont Miejskiej Biblioteki Publicznej
Lata realizacji: 2005 – 2006
9. Remont obiektu mieszkalno – usługowego przy ul. 1 Maja 25
Lata realizacji: 2004 – 2006
10. Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego Miasta
Lata realizacji: 2004 – 2006
11. Adaptacja obiektu po-przemysłowego na terenie centrali zakładów liniarskich na cele rozwoju przedsiębiorczości i centrum informacji gospodarczej
Lata realizacji: 2004 – 2006

12. Adaptacja obiektu po-przemysłowego na cele hotelowo-rotacyjne i usługowe
Lata realizacji: 2004 – 2005
13. Remont ulicy POW
Lata realizacji: 2004
14. Przebudowa dróg i infrastruktury technicznej na terenie centrali byłych zakładów Inierskich
Lata realizacji: 2005 – 2006
15. Przebudowa ul. Legionów Polskich i ul. Struga, na odcinku od ul. Limanowskiego do ul. Słonecznej (jeden ciąg komunikacyjny)
Lata realizacji: 2005 – 2006
16. Przebudowa ul. Radziwiłłowskiej od ul. POW do ul. 11 Listopada
Lata realizacji: 2005 – 2006
17. Przebudowa ul. Ściegiennego
Lata realizacji: 2006
18. Przebudowa ul. Narutowicza (od ul. 16. stycznia do ul. Waryńskiego)
Lata realizacji: 2006

Pozostali inwestorzy:

Zadania planowane do realizacji przez pozostałych inwestorów w latach 2004 – 2006

1. Przebudowa ul. Limanowskiego od ul. Kaszánowej do ul. Sikorskiego
2. Przebudowa Al. Partyzantów od ul. Mireckiego do ul. Bohaterów Warszawy
3. Budowa obiektu handlowo-usługowego u zbiegu ul. Łukasíńskiego i ul. Okrzei z zagospodarowaniem terenu
4. Budowa obiektu handlowo-usługowego i zagospodarowanie nieruchomości przy ul. 1 Maja (po byłym kinie „Słońce”)

5. Budowa obiektu handlowego u zbiegu ul. Szulmana i ul. Okrzei
6. Budowa obiektu usługowego przy placu Jana Pawła II
7. Budowa obiektu usługowego przy zbiegu ul. Okrzei i ul. 1 Maja
8. Adaptacja kilku po-przemysłowych obiektów z urządzeniem terenu na centrali i wykończeniu byłych zakładów Inierskich na cele usługowe
9. Budowa obiektu mieszkalno-usługowego u zbiegu ul. Mireckiego z ul. Narutowicza
10. Budowa obiektu mieszkalno-usługowego przy ul. 11 Listopada
11. Budowa magistrali ciepłowniczych na obszarze rewitalizowanym
12. Budowa sieci i przyłączy wodno-kanalizacyjnych na obszarze rewitalizowanym
13. Montaż osadników „Dorra” wraz z przepompownią recykulacji
14. Automatyka i sterowanie oczyszczalnią + tablica synoptyczna – etap II
15. Budowa komór defosfatacji z kompletem urządzeń
16. Modernizacja przepompowni głównej oczyszczalni
17. Modernizacja technologicznej sieci grzewczej
18. Modernizacja oczyszczalni wód odciekowych
19. Modernizacja drogi dojazdowej do Miejskiej Oczyszczalni Ścieków i punktu zlewnego ścieków.
20. Modernizacja ujęcia wody „SOKULE”
21. Modernizacja stacji uzdatniania wody „MOKRA”
22. Przebudowa magistrali wodnej w ul. Żeromskiego

23. Uzbrojenie sieci wodociągowej Miasta w hydranty przeciwpożarowe
24. Modernizacja istniejącego składowiska odpadów
25. Modernizacja ciepłowni miejskiej
26. Rozbudowa miejskiej sieci ciepłej
27. Budowa sygnalizacji świetlnej na drodze wojewódzkiej nr 719

b) Planowane projekty i/lub zadania inwestycyjne w następnych latach – projekty długoterminowe

Zadania planowane do realizacji w ramach Programu Rozwoju Lokalnego w podokresach 2007 – 2020

Inwestor Miasto:

1. Zadania przewidziane w drugim i trzecim podokresie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żyrardów.
2. Kontynuacja realizacji programu budowy dróg miejskich z chodnikami
3. Przebudowa istniejących ulic miejskich
4. Zagospodarowanie w celach rekreacyjno – wypoczynkowych terenów wokół Zalewu Żyrardowskiego
5. Zagospodarowanie w celach rekreacyjno – wypoczynkowych terenów pomiędzy zalewem i ul. Limanowskiego wzdłuż rzeki Pisi Gogoliny
6. Realizacja planu budowy ścieżek rowerowych w mieście
7. Budowa zjazdu z obwodnicy Miasta Żyrardów do ulicy 1 Maja
8. Budowa kolektora sanitarnego C w ul. Olszowej, Poprzecznej, Jasminowej i Chmielnej
9. Budowa kolektora sanitarnego D – etap II (odcinek : pompownia P-1 – ul. Jodłowskiego)
10. Budowa „spinki” wodociągowej od ul. Moniuszki do ul. Jaktorowskiej
11. Kontynuacja budowy kolektorów i podczyszczalni wód opadowych
12. Rozbudowa sieci wodno - kanalizacyjnej

Pozostali inwestorzy:

1. Budowa nowego składowiska odpadów
2. Budowa zakładu segregacji odpadów
3. Rekultywacja istniejącego składowiska odpadów
4. Rozbudowa sieci ciepłowniczej w mieście
5. Przebudowa istniejących dróg powiatowych w mieście
6. Budowa chodników i odwodnienia drogi wojewódzkiej nr 719 w granicach Miasta
7. Budowa obwodnicy Miasta.

V. POWIĄZANIE PLANU Z INNYMI DZIAŁANAMI REALIZOWANYMI NA TERENIE GMINY/POWIATU /WOJEWÓDZTWA

Plan Rozwoju Lokalnego Żyrardowa jest dokumentem strategicznym, zgodnym z celami zawartymi w następujących dokumentach krajowych:

• NARODOWY PLAN ROZWOJU NA LATA 2004-2006

Cel strategiczny:

Rozwijanie konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zdolnej do długofalowego harmonijnego rozwoju, zapewniającej wzrost zatrudnienia i osiągnięcie spójności społecznej, ekonomicznej i przestrzennej z Unią Europejską na poziomie regionalnym i krajowym.

Cele cząstkowe:

1. Wspomaganie osiągnięcia i utrzymania w dłuższym okresie wysokiego wzrostu PKB.
2. Zwiększanie poziomu zatrudnienia i wykształcenia.
3. Włączenie Polski w europejskie sieci infrastruktury transportowej i informacyjnej.
4. Intensyfikacja procesu zwiększenia w strukturze gospodarki udziału sektorów o wysokiej wartości dodanej, rozwój technologii społeczeństwa informacyjnego.
5. Wspomaganie udziału w procesach rozwojowych i modernizacyjnych wszystkich regionów i grup społecznych w Polsce.

• ZINTEGROWANY PROGRAM OPERACYJNY ROZWOJU REGIONALNEGO NA LATA 2004-2006

Cel strategiczny

Tworzenie warunków wzrostu konkurencyjności regionów oraz przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów w taki sposób, aby sprzyjać długofalowemu rozwojowi gospodarczemu kraju, jego spójności ekonomicznej, społecznej i terytorialnej oraz integracji z Unią Europejską.

Priorytety i działania:

Priorytet 1: Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu

konkurencyjności regionów

Działanie 1.1 Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego

Działanie 1.2 Infrastruktura ochrony środowiska

Priorytet 2: Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach

Priorytet 3: Rozwój lokalny

Działanie 3.2 Obszary podlegające restrukturyzacji

Działanie 3.3 Zdegradowane obszary miejskie, poprzemysłowe i powojaskowe

Działanie 3.4 Mikroprzedsiębiorstwa

Działanie 3.5 Lokalna infrastruktura społeczna

• STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Cele długookresowe

1.2 Przeciwdziałanie nadmiernym, społecznie nieakceptowanym dysproporcjom w poziomie rozwoju gospodarczego i warunkach życia ludności w województwie

1.3. Poprawa jakości środowiska przyrodniczego Mazowsza

1.5. Ukształtowanie tożsamości kulturowej regionu

1.6. Bardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni

Cele średniookresowe i operacyjne

2.1 Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne, co nastąpi w wyniku:

- c) modernizacji i rozbudowy regionalnego systemu transportu publicznego
- d) poprawy wyposażenia w infrastrukturę techniczną strefy zewnętrznej aglomeracji warszawskiej - zbrojenie terenów pod inwestycje gospodarcze i mieszkaniowe (zwłaszcza doprowadzenie mediów);
- g) ułatwienia inwestowania w regionie, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów poza aglomeracją warszawską
- h) poprawy bezpieczeństwa publicznego na terenie całego województwa.

2.4. Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych służąca likwidacji zapóźnień cywilizacyjnych i poprawie dochodów i warunków życia ludności, co osiągnane będzie poprzez:

- a) aktywizację rozwoju małych miast jako lokalnych ośrodków usług publicznych
- j) rozwój funkcji turystyczno-wypoczynkowych

2.5. Przeciwdziałanie degradacji i rewaloryzacja środowiska przyrodniczego

- c) zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska

2.6. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców województwa mazowieckiego poprzez:

- b) rozwój turystyki sportu i rekreacji;

2.7. Wzmocnienie regionalnych więzi kulturowo – społecznych mieszkańców województwa mazowieckiego, czemu będą służyć:

- b) doskonalenie powiązań transportowych w regionie;
- d) ochrona dóbr kultury materialnej

2.8. Zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu Warszawy i województwa poprzez:

- d) kształtowanie ładu przestrzennego ukierunkowanego na ograniczenie pól konfliktów pomiędzy zainwestowaniem technicznym a środowiskiem przyrodniczym;
- e) kształtowanie krajobrazu harmonijnie skomponowanego i zachowującego tożsamość kulturową i walory krajobrazowe.

• WOJEWÓDZKI PROGRAM ROZWOJU REGIONALNEGO MAZOWSZA NA LATA 2001 – 2006

Cel I: Przyspieszenie procesów rozwoju społeczno-gospodarczego opartego na wiedzy i innowacjach

Działanie 4: Tworzenie i wspieranie centrów dyfuzji wiedzy i innowacji

Zadania

- 1. Wspieranie tworzenia inkubatorów przedsiębiorczości na Mazowszu, inspirowanie tworzenia lokalnych i regionalnych agencji rozwoju oraz ośrodków informacji europejskiej.

Cel III: Wzmocnienie mechanizmów dyfuzji procesów rozwojowych z aglomeracji warszawskiej na otoczenie regionalne

Działanie 2: Modernizacja i rozbudowa sieci dróg w województwie

Zadania

Droga nr 50. Budowa obwodnic w miejscowościach Młodzieszyn, Sochaczew, Żyrardów, Mszczonów.

Cel IV: Aktywizacja i modernizacja obszarów pozametropolitalnych

Działanie 2: Restrukturyzacja i rozwój infrastruktury technicznej obszarów wiejskich i małych miast

Zadania

1. Budowa, modernizacja i rozbudowa systemów zaopatrzenia w wodę na terenie województwa.

2. Budowa, modernizacja i rozbudowa systemów kanalizacyjnych i oczyszczania ścieków na terenie województwa.

3. Remonty, modernizacja i budowa dróg gminnych i powiatowych na terenie województwa.

4. Wspieranie finansowe przedsięwzięć infrastrukturalnych lokalnych samorządów w zakresie ochrony środowiska (WFOŚiGW).

Cel VII: Wzmocnienie regionalnych więzi kulturowo-społecznych mieszkańców województwa mazowieckiego

Działanie 2: Wspieranie oraz promocja współpracy społeczności i władz w ramach regionu

Zadania

1. Doskonalenie systemu konsultacji społecznych w ścisłej współpracy ze starostami i przewodniczącymi rad powiatów.

2. Wspieranie inicjatyw samorządów lokalnych w zakresie promocji rozwoju kultury i turystyki.

Działanie 3: Ochrona dóbr kultury materialnej

Zadania

1. Organizowanie cyklu seminariów nt. „Dziedzictwo kulturowe w regionie” dla działaczy i pracowników instytucji kultury. Wspieranie renowacji wybranych

obiektów kultury materialnej na Mazowszu.

Cel VIII: Zahamowanie narastania chaosu w przestrzennym zagospodarowaniu Warszawy i województwa

Działanie 4: Kształtowanie ładu przestrzennego ukierunkowanego na ograniczanie pól konfliktów pomiędzy zainwestowaniem technicznym a środowiskiem przyrodniczym

Zadania

1. Przedkładanie do publicznej wiadomości projektów planów i studiów gminnych.

• **STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ŻYRARDOWA**

• **STRATEGIA ROZWOJU ŻYRARDOWA DO ROKU 2010**

• **STRATEGIA MIESZKANIOWA ŻYRARDOWA**

• **LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA ŻYRARDÓW**

• **WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY**

• **LOKALNY PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA NA LATA 1997 – 2010**

• **PLAN ZAOPATRZENIA MIASTA W CIEPŁO**

• **ZAŁOŻENIA DO PLANU ZAOPATRZENIA MIASTA W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, PALIWA GAZOWE I CIEPŁO**

• **PROGRAM POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO W MIEŚCIE ŻYRARDÓW (w opracowaniu)**

VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

Wyróżniamy następujące wskaźniki niezbędne do zmierzenia efektów realizowanych inwestycji:

- A. PRODUKTU - odnoszą się one do rzeczowych efektów działalności. Liczone są w jednostkach materialnych.
- B. REZULTATU - odpowiadają one bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia programu.
- C. ODDZIAŁ YWANIA - obrazują one konsekwencje danego programu wykraczające poza natychmiastowe efekty dla bezpośrednich odbiorców.

A. Do wskaźników produktów należą:

1. Długość dróg powiatowych i gminnych (km)
2. Długość sieci wodociągowej (km)
3. Ilość urządzeń zaopatrzenia w wodę (szt.)
4. Długość sieci kanalizacyjnych (km)
5. Ilość projektów kompleksowego uzbrojenia terenu przeznaczonego pod inwestycje (szt.)
6. Liczba projektów z zakresu lokalnej kultury (w tym ochrony dziedzictwa kulturowego) (szt.)
7. Liczba projektów z zakresu lokalnej infrastruktury turystycznej (szt.)

B. Do wskaźników rezultatu należą:

1. Powierzchnia terenów inwestycyjnych, które stały się dostępne w wyniku budowy i modernizacji dróg oraz uzbrojenia terenu (ha)
2. Stosunek ilości budynków podłączonych do wodociągu i do kanalizacji do wszystkich budynków (%)
3. Ilość ścieków odprowadzonych i / lub oczyszczonych (m³/miesiąc)
4. Liczba zlikwidowanych szamb (szt.)
5. Liczba zlikwidowanych źródeł niskiej emisji (szt.)

C. Do wskaźników oddziaływania należą:

1. Liczba mieszkańców objętych Planem Rozwoju Lokalnego
2. Liczba bezrobotnych³
3. Liczba nowych Małych i Średnich Przedsiębiorstw (MŚP)
4. Ilość osób korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (osoby)

³ Liczbą bazową jest stan na 31.12.2003 – 2 853 osoby bezrobotne.

VII. PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 – 2006

Źródła finansowania planu rozwoju lokalnego w latach 2004 – 2006

- Budżet JST,
- Budżet państwa,
- Środki NFOŚiGW i WFOŚiGW
- Środki UE,
- Środki spółek miejskich
- Środki prywatne,
- Inne.

PLAN FINANSOWY NA LATA 2004 - 2006

L.p.	Nazwa zadania	Przewidywane koszty realizacji	Przewidywane koszty w latach realizacji			
			2004	2005	2006	Pozostałe lata
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	Realizacja programu budowy dróg miejskich	4 500 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000	-
2	Przebudowa dróg miejskich	2 550 000	850 000	850 000	850 000	-
3	Budowa kolektora deszczowego w miejsce rowu burzowego Nr 51 wraz z podczyszczalnią	11 000 000	-	1 800 000	3 700 000	5 500 000
4	Budowa kolektora deszczowego w ul. Mazowieckiej i Kanatowej wraz z podczyszczalnią na rzece Pisi Gągolinie	1 900 000	-	300 000	1 000 000	600 000

5	Budowa kolektora deszczowego w ul. Dąbrowskiego i Leśnej wraz z podczyszczalnią na rzece Wierzbiance	1 800 000	-	1 000 000	800 000	-
6	Budowa separatorów i podczyszczalni na istniejących ujściach wód deszczowych do rzeki Pisi Gągolinie	800 000	-	125 000	125 000	550 000
7	Modernizacja istniejącej sieci kanalizacji deszczowej	1 500 000	-	375 000	375 000	750 000
8	Budowa kanalizacji sanitarnej w Os. Leśna	1 400 000	-	800 000	600 000	-
9	Budowa kolektora sanitarnego E	1 900 000	-	700 000	1 200 000	-
10	Budowa kolektora sanitarnego D – etap I (kanał tłoczny z pompownią P-1)	3 000 000	-	-	1 500 000	1 500 000
11	Budowa sieci wodno-kanalizacyjnych w osiedlach domów jednorodzinnych	1 727 000	457 000	670 000	200 000	400 000
12	Budowa sieci wodociągowej na terenie Centrali	100 000	-	60 000	40 000	-

	byłych Zakładów Liniarskich				
13	Budowa sieci wodociągowej na terenie Wykoczalni byłych Zakładów Liniarskich	180 000	-	-	100 000 80 000
14	Budowa sieci wodociągowej w ul. Radziwiłłowskiej (od ul. POW do ul. Sikorskiego) i ul. Scieżennego	220 000	-	200 000	20 000 -
15	Kontynuowanie działań na rzecz tworzenia zasobów gruntów pod inwestycje	2 200 000	1 486 000	354 000	360 000 -
16	Budowa nowego oświetlenia w ciągach ulicznych	173 000	23 000	100 000	50 000 -
17	Rozbudowa systemu selektywnej zbiórki odpadów	120 000	-	60 000	60 000 -
18	Rozbudowa kompleksu rekreacyjno - usługowego	19 800 000	2 975 000	10 760 000	6 065 000 -
	Razem	54 870 000	7 291 000	19 654 000	18 245 000 9 380 000

**Zadania planowane do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta
Żyrardów w podokresie 2004-2006**

L.p.	Nazwa zadania	Przewidy- wane koszty realizacji	Przewidywane koszty w latach realizacji		
			2004	2005	2006
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Rewaloryzacja objektów rebusy i kregielni	5.600.000	500.000	2.700.000	2.400.000
2.	Rewaloryzacja Parku Ditticha	1.210.000	290.000	370.000	550.000
3.	Rewaloryzacja kwateru zabudowy mieszaniowej A19-Iu	9.640.000	500.000	4.600.000	4.540.000
4.	Przebudowa ul. Łukasńskiego	720.000	300.000	420.000	-
5.	Przebudowa i remont Szkoły Podstawowej Nr 7	2.164.159,22	41.022,5	867.212,60	1.255.924,12
6.	Przebudowa i remont Szkoły Podstawowej Nr 6	2.303.257,12	236.678,38	1.109.459,46	957.119,28
7.	Przebudowa i remont Szkoły Podstawowej Nr 4	3.037.328,38	248.041,16	1.932.591,02	856.696,2
8.	Remont Miejskiej Biblioteki Publicznej	600.000	-	200.000	400.000
9.	Remont obiektu mieszkalno- usługowego przy ul. 1-go Maja 25	1.500.000	450.000	500.000	550.000

Planowane zadania do wykonania w latach 2004 – 2020 w pełnym zakresie i terminach będą realizowane w przypadku uzyskania dofinansowania ze źródeł zewnętrznych, np. funduszy strukturalnych i funduszu spójności.

10.	Rozbudowa systemu monitoringu wizyjnego Miasta	540.000	150.000	190.000	200.000
11.	Adaptacja obiektu po-przemysłowego na terenie –centrali	1.300.000	50.000	650.000	600.000
12.	Adaptacja obiektu po-przemysłowego przy ul. Okrzei 51b na cele hotelowo-rotacyjne i usługowe	1.000.000	300.000	700.000	-
13.	Remont ulicy POW	300.000	300.000	-	-
14.	Przebudowa dróg i infrastruktury technicznej na terenie centrali	1.000.000	-	500.000	500.000
15.	Przebudowa ul. Legionów Polskich i ul. Struga, na odcinku od ul. Limanowskiego do ul. Słonecznej	720.000	-	300.000	420.000
16.	Przebudowa ul. Radziwiłłowskiej (od ul. POW do ul. 11 Listopada)	800.000	-	400.000	400.000
17.	Przebudowa ulicy Ściegiennego	200.000	-	-	200.000
18.	Przebudowa ul. Narutowicza	800.000			800.000
	Razem	33.434.744,72	3.365.742,04	15.439.263,08	14.629.739,6

VIII. SYSTEM WDRAŻANIA

System wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego zawiera uregulowania, które będą realizowane na poziomie lokalnym i regionalnym. Będzie on jednak modyfikowany i dopasowywany zgodnie z wymaganiami postawionymi w poszczególnych źródłach finansowania ze względu na pozyskanie tych środków.

Poszczególne projekty będą wdrażane zgodnie z zasadami wydatkowania środków wg. ich źródła pochodzenia. Dlatego czasami podmioty wdrażające będą zmuszone do działania zgodnie z wymogami formalnymi różnych instytucji finansujących. Te różnice będą najbardziej widoczne w przypadku finansowania inwestycji z środków krajowych i pochodzących ze źródeł zagranicznych (zgodnie z Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1260 z dnia 21 czerwca 1999 r. "Ustanawiającym ogólne przepisy w sprawie Funduszy Strukturalnych").

Plan Rozwoju Lokalnego będzie realizowany w następujących podokresach:

1. 2004-2006
2. 2007 – 2013
3. 2014-2020

Instytucją zarządzającą Planem Rozwoju Lokalnego będzie Prezydent Miasta Żyrardów, swoje działania będzie wykonywał poprzez Urząd Miasta w Żyrardowie.

Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu Planu Rozwoju Lokalnego:

-Starostwo Powiatowe w Żyrardowie

-związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego

-podmioty wykonujące usługi publiczne na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego, w których 100% udziałów lub akcji posiada samorząd gminy lub powiatowy;

* Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Żyrardów Sp. z o. o.

* Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Żyrardów Sp. z o. o.

* Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszaniowej Żyrardów Sp. z o. o.

* Żyrardowskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.

- organizacje pozarządowe działające non-profit, w tym stowarzyszenia, fundacje, kościoły i inne związki wyznaniowe

* Towarzystwo Przyjaciół Żyrardowa

- Żyrardowskie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości

- mieszkańcy Miasta Żyrardów

- właściciele nieruchomości położonych w granicach Miasta

- przedsiębiorcy

IX. SPOSOBY MONITOROWANIA, OCENY I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Monitoring jest to - proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania projektów, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami realizacji.

W przypadku Planu Rozwoju Lokalnego będziemy mieli do czynienia z dwoma rodzajami monitoringu:

➤ *monitoring rzeczowy* - dostarcza on danych prezentujących postęp we wdrażaniu Planu Rozwoju Lokalnego, a także pozwala na dokonanie oceny stopnia jego wykonania. Będzie on realizowany przy użyciu skwantyfikowanych danych, wskaźników, które zostały bardziej szczegółowo opisane w punkcie VI. OCZEKIWANE WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘĆ PLANU ROZWOJU LOKALNEGO

➤ *monitoring finansowy* - przedstawia on finansowe aspekty realizacji Planu Rozwoju Lokalnego. Dzięki niemu jest możliwe ocenienie sprawności wydatkowania kwot przeznaczonych na realizację planu. Wszystkie środki wydatkowane ze źródeł unijnych będą realizowały ten monitoring poprzez raporty - okresowe, roczne i końcowe. Podstawowym narzędziem, które będzie wspomagało proces monitorowania projektów współfinansowanych ze środków europejskich jest internetowy System Informatyczny Monitorowania i Kontroli (SIMIK). Inwestycje finansowane ze źródeł krajowych i własnych będą oceniane na podstawie raportów z odbioru inwestycji.

Komunikacja społeczna

Podstawowym celem komunikacji społecznej jest uzyskanie aktywnego uczestnictwa społeczności Miasta w procesie wdrażania Programu Rozwoju Lokalnego. Przez aktywny udział rozumiana jest partycypacja w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu.

Podstawą tego procesu komunikacji społecznej będzie wymiana informacji pomiędzy Instytucją Zarządzającą, a pozostałymi instytucjami i podmiotami uczestniczącymi we wdrażaniu Planu Rozwoju Lokalnego.

Proces informowania ma za zadanie uświadomić zarówno mieszkańcom Miasta, jak i pozostałym uczestnikom procesu korzyści płynące z procesu wdrażania Planu Rozwoju Lokalnego.

System komunikacji społecznej składa się z:

1) podmiotu inicjującego proces komunikowania się:

- Prezydent Miasta Żyrardów

2) podmiotu odbierającego informacje:

- Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu Planu Rozwoju Lokalnego

3) określonych informacji:

- Informacje niezbędne do przedstawienia potrzeby i konieczności realizacji planu
- Wiadomości bieżące na tematy realizacji Planu Rozwoju Lokalnego
- Wnioski z monitorowania, oceny i aktualizacji planu

4) określony sposób komunikowania się:

- Środki komunikacji społecznej bezpośredniej

- Spotkania mieszkańców z urzędnikami podczas załatwiania spraw
- Spotkania prezydenta z mieszkańcami w czasie przyjęć interesantów
- Spotkania prezydenta z mieszkańcami samorządów dzielnic
- Przesyłki pocztowe,
- Poczta elektroniczna
- Rozmowy telefoniczne

- Środki komunikacji społecznej pośredniej

- Relacje z dziennikarzami prasy, radia, telewizji, (informacja prasowa, konferencja, wywiady)
- Ulotki
- Biuletyny
- Informatory
- Wydawnictwa (stałe, cykliczne i okazjonalne)
- Strona internetowa

System wykorzystywać może:

- Dokumentację (uchwały rady, zarządzenia i decyzje prezydenta, ustalenia zespołu koordynacyjnego)
- Wywiad (bieżące informacje o sytuacji)
- Badania sondażowe (określenie grupy badawczej, jej liczebności i struktury; wybranie osób do przeprowadzenia badania; wybranie metody badania; samo poinformowanie mieszkańców o zamiarze badania, aby znali potrzebę i celowość badania):
 - wywiad kwestionariuszowy,
 - wywiad telefoniczny,
 - ankietę wypełnianą przez respondenta

Efektywność systemu komunikacji społecznej zależy od zainteresowania i chęci uczestnictwa w życiu Miasta oraz od wyboru środka komunikacji z wszystkimi podmiotami uczestniczącymi we wdrażaniu Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Żyrardów.

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem otwartym i może podlegać aktualizacji.